

Beantwoording technische vragen over de begroting 2023 gesteld door de fracties van:
CDA Heusden, DMP Heusden, Gemeentebelangen, GroenLinks-PvdA, Heusden één, Heusden
Transparant, Heusden Verbindt en VVD.

1. Pagina 2
Raadsvoorstel
Fractie: Heusden Transparant
Vraag: Welk effect hebben de gunstige verwachtingen, zo zij uitkomen, voor wat betreft de verkoop van kavels in plan Steenenburg op de getroffen voorziening in de grondexploitatie Steenenburg?

Antwoord: In de grondexploitatie werd bij de jaarrekening 2021 (o.b.v. het aantal gereserveerde kavels op dat moment) al rekening gehouden met een vlotte verkoop van kavels in Steenenburg.

Een snellere of langzamere verkoop heeft vanwege de lage rente maar beperkt effect op het resultaat en dus ook een beperkt effect op de omvang van de verliesvoorziening.
2. Fractie: Raadsvoorstel
GroenLinks-PvdA
Vraag: In het raadsvoorstel (p.1) is sprake van het 'onderzoek naar het vergroten van het eigen belastinggebied voor decentrale overheden om te komen tot meer autonomie'. => Is al enigszins bekend wanneer deze grotere autonomie wordt beoogd? Is dat bv. al voorzien vanaf 2026 of gaat dit (als het doorgaat) pas op een veel langere termijn spelen?

Antwoord: In het regeerakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' van het huidige kabinet is opgenomen dat gedurende deze regeerperiode een nieuwe financieringssysteem voor de periode na 2025 wordt uitgewerkt die dan per 2026 in zou moeten gaan.
3. Pagina Algemeen
Fractie: GroenLinks-PvdA
Vraag: De programma's in de begroting zijn dezelfde programma's van de voorgaande begrotingen, onder een eerder coalitieprogramma. Staat deze indeling van programma's vast, of zijn we als gemeente vrij om programma's te benoemen?

Antwoord: Het aantal en naamgeving van de programma's is aan de raad. Het wettelijk kader (Besluit Begroting en Verantwoording) stelt wel eisen waaraan een programma moet voldoen. Wel zal aanpassing van de programma's ook gevolgen kunnen hebben voor de inrichting van de administratie, die op de programma's zijn afgestemd. Dit kan ingrijpend zijn en bijvoorbeeld ook invloed hebben op de vergelijkbaarheid met voorgaande jaren.

4. Pagina Algemeen
We constateren dat veel extra FTE's nodig zijn.
- Fractie: Heusden Verbindt
- Vraag: 1. De genoemde FTE's is dat extra inzet die niet eerder meegenomen zijn in de formatie plaatsen?
2. FTE Vragen
a. Hoeveel FTE's zijn opgenomen in huidige organisatie?
b. Hoeveel FTE's komen erbij in de huidige begroting (Inhuur en vast)
c. Hoeveel aantal FTE's verschilt dit in de formatie van 2021
3. Er zijn veel verschillende doelstellingen, wat is het risico dat deze verschillende doelstellingen met verschillende "Hearthbeat" worden afgewerkt en dus efficiency problemen ontstaan. Deze vat ik niet
- Antwoord: 1) Deels, het merendeel betreft uitbreiding en dit zit niet in de huidige formatie en een deel is al in de formatie opgenomen.
2.a) De huidige formatie in september 2022 bestaat uit 320,71 fte.
2.b) 17,61 fte. Dit betreft overigens niet in alle gevallen een toename van capaciteit. Een deel betreft omzetting van inhuur naar formatie of omzetting van tijdelijke formatie naar vast. Korthedshalve verwijzen wij hiervoor naar de toelichting bij de verschillende formatievoorstellen.
2.c.) De totale formatie in de begroting 2021 bedroeg 314,94 fte. In de voorliggende begroting bedraagt de totale formatie 335,56 fte. Een verschil van 20,62 fte.
3) Er is goed gekeken naar de behoeften van de benodigde formatie, hiervoor is een integrale afweging gemaakt. Bij de uitvoering van beleid worden de doelstellingen zo veel mogelijk op elkaar afgestemd.
5. Pagina 4, 6 en 38
Bestedingsvoorstellen
- Fractie: Heusden één
- Vraag: Bij de diverse programma's vermelde fte's zien we bedragen staan van 71.000 tot 103.000 per jaar.
Wat ons opvalt zijn hierbij de hoge bedragen. Is dit nader te onderbouwen?
- Antwoord: De bedragen voor de diverse fte's zijn gebaseerd op salaristabel van de CAO gemeenten. Naast salaris zitten in dit bedrag ook de werkgeverslasten. Iedere functie is, afhankelijk van de zwaarte, gekoppeld aan een salarisschaal. Het koppelen van functies aan bijbehorende salarisschalen gebeurt met een functiewaarderingsprogramma.
6. Pagina 4, 6 en 38
Bestedingsvoorstellen punt 4 Formatie BOA
- Fractie: VVD/Gemeentebelangen
- Vraag: Nummer 4 formatie Boa in schema staat een bedrag van 34.300 in de tekst 36.700 waar zit het verschil in?
Voor uitbreiding van 1fte BOA in 2023 wordt €34.300, = opgenomen in de begroting. In de meicirculaire 2022 is door het Rijk €36.700, beschikbaar gestelde als structureel extra middelen voor BOA capaciteit. Betreft het hier een volwaardige 1,0 fte BOA formatie of een deeltijd BOA formatie tot het bedrag van €34.300, =? En waar zit het verschil tussen €36.700, = en €34.300, = in?

Antwoord: Een extra formatieplaats BOA kost € 71.000 per jaar op basis van de salarisschalen 2023. Vanuit het Rijk krijgen we een vergoeding van € 36.700; resteert nog af te dekken ten laste van het begrotingssaldo een bedrag van € 34.300.

7. Pagina 4 en 8
Bestedingsvoorstellen punt 16 bewegen en ontmoeten
Fractie: VVD
Vraag: Bewegen en ontmoeten (nr 16) in de tekst zijn de kapitaallasten benoemd, welk bedrag is er naar verwachting nog additioneel nodig voor de uitvoering van dit programma?

Antwoord: In de tabel zijn de kapitaallasten genoemd. Het bijbehorende investeringsbedrag is opgenomen in de toelichting en bedraagt € 1.325.000. Dit is het investeringsvolume dat de komende jaren in de begroting beschikbaar is om locaties in te richten.

8. Pagina 5
Bestedingsvoorstellen sport en cultuur
Fractie: Heusden één
Vraag: Wij missen in deze planning onderhoud van Sporthal Die Heygrave als we praten over het gewenste kwaliteitsniveau. Helaas krijgen wij vele signalen van de vloer Sporthal die erg glad is, ook de kleedkamers dienen aangepakt te worden, kwaliteitsniveau van de sporthal Die Heygrave is minimaal. Waar staat ergens in een planning het onderhoud van sporthal Die Heygrave vermeldt?

Antwoord: De onderhoudsplanning van sporthal Die Heygrave is verwerkt in een meerjaren onderhoudsplan dat het cluster Bouwkunde hanteert. Dit meerjaren onderhoudsplan wordt op dit moment geactualiseerd en zal in 2024 aan de Raad worden voorgelegd. De sportvloer in de sporthal zal tijdens de zomervakantie in 2023 worden voorzien van een nieuwe (top)laag. Een voorstel voor de renovatie van de kleedkamers van de sporthal zal begin 2023 worden voorgelegd aan het college. Naar verwachting zal deze in 2023-2024 worden uitgevoerd.

9. Pagina 5
Bestedingsvoorstellen
Fractie: DMP Heusden
Vraag: Veel (structurele) uitbreiding van formatie (ruim 17 FTE). Op het moment dat al deze extra formatie wordt toegekend hoe verhoudt zich dit dan tot de landelijke benchmark? Welke formatie is voor Heusden vastgesteld en waar is deze op gebaseerd (werkpakket/ werklasterkening?).

Antwoord: De benodigde formatie is vooral gebaseerd op de integrale afweging van de benodigde capaciteit voor de diverse beleidsvelden. Daarnaast wordt er periodiek vergeleken met andere gemeenten in Nederland, al dan niet van dezelfde omvang.

10. Pagina 5 en 16
Bestedingsvoorstellen punt 44 archief achterstanden
- Fractie: Heusden één
- Vraag: In 2023 en 2024 wordt er 350k per jaar uitgegeven aan archief achterstanden. Kunnen deze kosten gespecificeerd worden?
Deze taken worden normaal uitgevoerd door een medewerker DIV beheer. Hoelang zou een medewerker DIV er over doen om deze achterstand weg te werken? En wat zijn dan de kosten? Waarom de keuze voor een externe partij?
- Antwoord: De werkzaamheden hebben grofweg 4 analoge archiefblokken als onderverdeling. Het betreft onderstaande indeling, de verwachte tijdsbesteding is op basis van een schouw van een gespecialiseerde partij.

Blok	Aantal meter	Bewerkingstijd in dagen
<i>A. Grond, aankoop/verkoop, Vlijmen 1948-1987</i>	17	17
<i>B. Analooq Heusden 1997-2010</i>	173	115
<i>C. Digitaliseren en vervangen Heusden 2010-2016</i>	43	287
<i>D. Bouwvergunningen 2002-2016</i>	100	667
Totaal	333	1.086

De totale bewerkingstijd is 1.086 dagen. Twee externe partijen gespecialiseerd in archiefbewerking komen na een archiefschouw uit op een bedrag van € 700.000. In dit bedrag zit ook de voorbereiding en aansturing van het bewerkingstraject.

Op basis van 1.086 dagen is een DIV medewerker hier 5 jaar mee bezig, mits hij of zij full time kan werken en over alle kennis en kunde beschikt waarover de diverse specialisten van een externe partij beschikken. We denken dat deze medewerker er in de praktijk langer mee bezig zal zijn (8 tot 10 jaar) onder andere omdat een vaste medewerker ook zal deelnemen aan overleggen en andere activiteiten binnen de gemeente en Heusden niet beschikt over de faciliteiten om in bulk te scannen en dus een langere doorlooptijd heeft voor de bewerking. Ook kan een externe partij activiteiten parallel uitvoeren (bewerken van het ene blok, voorbereiden van het andere blok). In de praktijk zal deze medewerker ook veel tijd kwijt zijn aan het voorbereiden van de bewerking en het onderzoeken van technische mogelijkheden, expertise die een externe partij in huis heeft omdat dit de kern van hun werk is

Een DIV medewerker schaal 9 die 5 jaar werkt aan de achterstanden kost € 300.000. Wij denken dat 8 tot 10 jaar realistischer is, dan verdubbelen de kosten.

Waarom op deze manier? Waarom een externe partij?

Met deze achterstanden voldoen we niet aan archiefwet- en regelgeving en de uitgangspunten van deze beleid. De toezichthouders (streekarchief en provincie) zullen ons (bij een doorlooptijd van 8 jaar of meer) blijven wijzen op achterstanden in KPI rapportages en toezichtsoordelen. Daarom kiezen we voor een externe partij die op veel kortere termijn de basis van het archiefbeheer op orde kan brengen. Bovendien borgen we op deze manier continuïteit (we zijn niet afhankelijk van 1 medewerker) en kwaliteit.

11. Pagina 7
Bestedingsvoorstellen punt 9. Reservering rentelasten aanvullend krediet GOL
Fractie: Heusden Transparant
Vraag: Wat is de totale omvang, inclusief eerdere raadsbesluiten, van onttrekkingen uit AR t.b.v. GOL?

Antwoord: € 10.960.000
12. Pagina 8
Bestedingsvoorstellen punt 12. Formatie projectleider civiel
Fractie: Gemeentebelangen
Vraag: Blz. 8. (formatie projectleider civiel): Het is aantrekkelijker om de pool met vaste medewerkers met één fte uit te breiden en de inhuur overeenkomstig te verminderen". Waar in de begroting kan ik de overeenkomstige vermindering aan inhuur van deze fte zichtbaar (gespecificeerd) terugvinden?

Antwoord: In de begroting is dit niet terug te vinden. De uren van de huidige ingehuurde projectleider civiel komen ten laste van projectkredieten/grondexploitatie. Datzelfde geldt vanaf 2023 voor de formatieplaats. In die zin is er geen verschil en de belasting in uren naar kredieten/grondexploitatie in 2023 ongewijzigd.
13. Pagina 8 en 223
Bestedingsvoorstellen punt 14. Renovatiebudget openbaar groen
Fractie: Gemeentebelangen
Vraag: Blz. 8 en 223, renovatiebudget openbaar groen: Wat wordt bedoeld met "gestage uitbreiding van het areaal"? M2 groen onderhoud? Omvorming bestaand groen naar intensievere vorm van groenonderhoud? Is dat ook in jaarlijkse % aan te geven?

Antwoord: Met gestage uitbreiding van areaal wordt bedoeld de toename van vierkante meter (M²) te onderhouden groen door de gemeente. Bij elke uitbreiding van de kernen met nieuwe woonwijken en bedrijven terreinen komt er openbaar groen bij. De hoeveelheid verschilt per jaar. De afgelopen 4 jaar schatten we dat dit per jaar tussen de 1,5 en 2 procent was.
14. Pagina 8 en 9
Bestedingsvoorstellen punt 15. Formatie medewerkers wijkteams
Fractie: Gemeentebelangen
Vraag: Blz. 8 en 9: Door een verminderde instroom vanuit de WML is het noodzakelijk om 3 fte medewerkers wijkteams aan te nemen. De kosten daarvan zijn €155.000, =. Is in dit bedrag al rekening gehouden met de "opbrengst" aan vermindering van inhuur WML. Of staat de vermindering aan kosten van WML ergens anders zichtbaar (gespecificeerd) in de begroting?

Antwoord: De instroom vanuit de WML is gestopt. Dit betekent dat bij vertrek van een WML medewerker deze vrijgekomen plaats niet meer vanuit de WML ingevuld wordt. In deze begroting is voor 2023 nog geen rekening gehouden met de gedurende 2023 vrij komende gelden. Voor de begroting 2024 lijkt het logisch dat het dan bekende vrijgekomen budget in mindering kan worden gebracht op het budget "inhuur WML".

De kosten voor “inhuur WML” zijn niet direct zichtbaar in de begroting. Deze zijn opgenomen op programma 4 Economie en recreatie onder taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie.

15. Pagina 9
Bestedingsvoorstellen punt 16. Bewegen en ontmoeten
Fractie: Heusden één
Vraag: Er wordt een investeringsbedrag van 1.325.000 euro vrij gemaakt voor een gefaseerde uitvoering
Wordt er in deze uitvoering (en daarmee met het huidige bedrag) rekening gehouden met trajecten van burgerparticipatie en kosten daarvan?
- Antwoord: De kosten voor burgerparticipatie zijn beperkt en worden in het beheerplan verder toegelicht. Deze zijn onderdeel van het investeringsbedrag.
16. Pagina 9
Bestedingsvoorstellen punt 16. Bewegen en ontmoeten
Fractie: Gemeentebelangen
Vraag: Kunt u de zinsnede ‘en wordt de locatie centraal gezet in plaats van het toestel’ nader duiden?
- Antwoord: In de oude situatie werd er vaak gekeken naar toestellen en ondergronden bij het vormgeven van speellocaties. In de nieuwe situatie bekijken we de locatie in zijn geheel. Zo kan een aangelegde heuvel ook een beweegaanleiding zijn, of een plek om op te zitten. Twee bomen kunnen bijvoorbeeld een goal en verstopplek vormen, maar zorgen ook tegelijkertijd voor schaduw en klimmogelijkheden. Het geheel van groen, toestellen, ondergronden, bankjes, prullenbakken, schaduw/zon en eventueel water moet zorgen voor een uitnodigende plek om te bewegen en te ontmoeten.
17. Pagina 9
Bestedingsvoorstellen punt 18. Klimaatstrategie; verminderen hittestress
Fractie: Heusden één
Vraag: Er wordt nu vooraf een budget vastgesteld voor de uitvoering van de klimaatstrategie. In hoeverre is dit bedrag flexibel. Stel dat er een ambitieuzer plan voor komt te liggen, is daar dan voldoende budget voor
- Antwoord: Vooruitlopend op de klimaatstrategie is in de begroting 2023 voor het jaar 2023 € 50.000 opgenomen en € 100.000 voor de daaropvolgende jaarschijven. Dit betreft een inschatting voor de benodigde bedragen omdat de klimaatstrategie nog niet gereed is. De klimaatstrategie zal naar verwachting in het eerste deel van 2023 aan de raad voorgelegd worden en daarbij worden de benodigde middelen ook inzichtelijk gemaakt. Op dat moment is ook duidelijk in hoeverre de ambitie past bij de nu opgenomen middelen of dat daar bijstellingen nodig of gewenst zijn.

18. Pagina 9
Bestedingsvoorstellen punt 19. Buitenzwemvoorziening
Fractie: Heusden één/Heusden Transparant/VVD
Vraag: Het contract voor de exploitatie van het Run loopt tot 2023, en dat is al snel. Is men al in gesprek? U geeft aan belangrijk een buitenbad, maar niet tegen elke prijs wat bedoelt u daarmee?
U geeft aan afhankelijk van voorliggende scenario's, kunt u deze nader toelichten?
- Wat is het stappenplan en tijdspad om de continuïteit van de exploitatie van Het Run te waarborgen?
- Zijn de onderhandelingen over 't Run al gestart en is er al zicht op een open buitenzwembad voor 2023?
- Antwoord: De huidige huur- en exploitatieovereenkomst loopt tot en met het seizoen 2023. Voor de periode hierna onderzoeken we welke mogelijkheden er zijn om Het Run langer open te houden. Met de huidige energieprijzen, waardoor de exploitatie van een buitenzwembad onder druk staat en de leeftijd van het zwembad vinden we het belangrijk om alle mogelijke scenario's te onderzoeken. Het doel is om buitenzwemwater in de gemeente te behouden in de toekomst, zowel voor de korte als lange termijn.
19. Pagina 10
Bestedingsvoorstellen punt 20. Sportpark De Schroef
Fractie: VVD
Vraag: Blz. 10, 70 en 224: Stichting "sportpark Dillenburg" gaat fondsen werven om hun toekomstplannen te financieren. Daarnaast wordt een (gefaseerde) bijdrage van de gemeente gevraagd van in totaal €1.335.000, =. Hoe groot moet het aandeel (fondsenwerving) van stichting "sportpark Dillenburg" zijn voordat de gemeente mee gaat financieren?
- Antwoord: Hier zijn geen afspraken over gemaakt. De stichting heeft zichzelf wel de ambitie opgelegd om een bedrag van circa € 750.000 aan fondsen en subsidies te werven. Het merendeel daarvan betreft plussen ten opzichte van een goede basisinrichting voor het park. De herinrichting van de buitenruimte door de gemeente staat in die zin op zichzelf. Als we (gefaseerd) verder gaan met het proces om de toekomstplannen te realiseren, kijken we wel naar een overeenkomst met zaken zoals beheer, financiën, onderhoud en verantwoordelijkheid.
- Overigens zijn de kosten voor de quick wins (glijbaan, watertappunt en hondenuitrenveld) in principe voor de stichting, tenzij deze vallen binnen de reguliere budgetten en taken van de gemeente. Zo heeft de gemeente vanuit het budget voor spelen bijgedragen aan de realisatie van de glijbaan en bekostigt de gemeente de aanleg van een hondenuitlaatveld (met uitzondering van het groen rondom) uit het reguliere budget. De stichting neemt via fondsenwerving de helft van de kosten van aanschaf van de glijbaan met bijbehoren voor haar rekening en zorgt voor de inrichting van het hondenuitrenveld. Voor de realisatie van het watertappunt heeft de stichting een aanvraag ingediend bij de gemeente voor het preventieakkoord. Deze is toegekend. Er worden nog afspraken gemaakt/vastgelegd over het gebruik van gemeenteground.

20. Pagina 10
Bestedingsvoorstellen punt 21. Renovatie hockeyvelden MHCD/VMHC
Fractie: VVD
Vraag: Renovatie hockeyvelden, wij horen geluiden dat de ledenaantallen kleiner worden, als dat zo is, is de noodzaak voor renovatie dan nog valide? Klopt dit?
- Antwoord: Bij VMHC (Vlijmen) is het huidige ledenaantal 528 t.o.v. 480 in het seizoen '19/'20, waarbij er dus geen sprake is van een afnemend (maar toenemend) ledenaantal.
- Bij MHCD is het huidige ledenaantal 620 t.o.v. 606 een jaar eerder (laagste aantal door coronadip). De stijging van dit jaar is mede mogelijk gemaakt doordat ze het plan Werving en Behoud van leden zijn gestart.
- Bij beide sportverenigingen is het hiermee nodig om een veld te renoveren op het sportpark.
21. Pagina 11
Bestedingsvoorstellen punt 26 Aanpassingen Voorste Venne
Fractie: Heusden Transparant
Vraag: 1. Graag een opsomming van de investeringen die sedert 2016 zijn gedaan in of aan DVV, inclusief de bedragen zoals genoemd in deze begroting?
2. Kunt u ons inzage geven in de exploitatieresultaten van DVV in de afgelopen tweeëneenhalf jaar?
3. Op grond waarvan komt u tot de verwachting dat DVV de extra kapitaallasten als gevolg van de beoogde aanpassingen aan de Vennezaal kan bekostigen?
- Antwoord: 1. Onderstaande kredieten voor de doorontwikkeling Voorste Venne (verbouwing) zijn in mei 2017 beschikbaar gesteld. Dit is inclusief het in 2018 aanvullend beschikbaar gestelde krediet ad € 200.000 voor Plafondafwerking Utopiazaal.

omschrijving investering	1e jaar van afschrijving	Investeringsbedrag
Doorontwikkeling Voorste Venne, bouwkosten	2019	€ 3.853.287,73
Doorontwikkeling Voorste Venne, installatiekosten	2019	€ 1.735.943,81
Doorontwikkeling Voorste Venne, inrichtingskosten	2019	€ 1.024.127,05
Doorontwikkeling Voorste Venne, plafondafwerking	2019	€ 198.938,00
Voorste Venne inhuizing bibliotheek	2024	€ 1.324.250,00
Voorste Venne inrichting bibliotheek	2024	€ 346.000,00
Voorste Venne fietsenstalling	2024	€ 22.100,00
Geluidsisolerende maatregelen Voorste Venne	2024	€ 375.000,00
Buurthuisfunctie/ontmoetingsmogelijkheid in Voorste Venne	2024	€ 150.000,00

2. Exploitatieresultaten 2020, 2021 en deel 2022.

exploitatieresultaat 2020	€ 360.516,00
exploitatieresultaat 2021	€ -11.422,00
exploitatieresultaat 2022 (concept t/m juli)	€ -17.743,00

3. Bekostiging extra kapitaallasten.

De extra kapitaallasten van de aanpassingen in de Vennezaal kunnen worden opgevangen doordat DVV betere exploitatiemogelijkheden krijgt door het kunnen programmeren van bijvoorbeeld popconcerten.

22. Pagina 11
Bestedingsvoorstellen punt 26 Aanpassingen Voorste Venne
Fractie: DMP Heusden
Vraag: Aanpassing Voorste Venne: Aanpassingen bestaande ruimte in de Voorste Venne voor KBO en Hunenhof zouden 150.000 euro gaan kosten, kunnen zij niet terecht in de flex ruimtes die dadelijk in de bibliotheek gerealiseerd worden?
- Antwoord: De multifunctionele ruimten binnen de bibliotheek zijn primair bedoeld voor educatieve activiteiten die door de bibliotheek of partners van de bibliotheek worden georganiseerd. Incidenteel zou deze ruimte ook door andere partijen kunnen worden gebruikt. Structureel gebruik behoort niet tot de mogelijkheden.
23. Pagina 11
Bestedingsvoorstellen punt 26 Aanpassingen Voorste Venne
Fractie: VVD
Vraag: Mbt Voorste Venne, wat behelst de investering? Worden er nu aparte ruimtes gecreëerd? Zijn die voor algemeen gebruik?
- Antwoord: De in de begroting opgenomen investeringen betreffen enerzijds het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen aan het plafond/dak van de Vennezaal en anderzijds het vergroten van de multifunctionaliteit van de foyer en het toneel van de theaterzaal om deze ruimten beter geschikt te maken voor andere/nieuwe activiteiten.
24. Pagina 11
Bestedingsvoorstellen punt 26 Aanpassingen Voorste Venne
Fractie: Gemeentebelangen
Vraag: Blz. 11, 68, 220 en 225: Voor de ontwikkeling van de buurthuisfunctie in De Voorste Venne is een bedrag opgenomen van €150.000, =. Hoe is dit investeringsbedrag (grotweg) opgebouwd?
- Antwoord: Het investeringsbedrag zal voor grotweg 40% worden ingezet voor aanpassingen aan de inrichting van de foyer. De andere 60% is bedoeld voor aanpassingen aan het toneel van de theaterzaal waardoor deze zaal voor meer functies/activiteiten ingezet kan worden.
25. Pagina 12
Bestedingsvoorstellen punt 27 Multifunctionele accommodatie Kasteellaan Oudheusden
Fractie: VVD
Vraag: Mbt de multifunctionele accommodaties voor Oudheusden en Elshout zijn er concrete plannen, in het coalitieprogramma is een gemeente breed onderzoek vermeld. Wanneer kunnen we aan alle kernen duidelijkheid geven?

Antwoord: In Oudheusden wordt momenteel uitvoering gegeven aan de eerste fase van de herontwikkeling van de Kasteellaan. Het betreft hier de nieuwbouw van twee basisscholen en ruimte voor een kinderopvangorganisatie.

Voor de vervolgfase van de doorontwikkeling van de Kasteellaan en het realiseren van een multifunctionele accommodatie is een aantal scenario's verder uitgewerkt. Er is hierbij gekozen voor verduurzaming en renovatie van sportzaal De Kubus op de huidige locatie als uitgangspunt. Nadere uitwerking van dit voorkeursscenario wordt in de loop van 2023 in samenspraak met inwoners en betrokken partijen opgepakt. Zowel voor de verduurzaming en renovatie van De Kubus als voor de verdere doorontwikkeling richting een multifunctionele accommodatie worden in de loop van 2023 afzonderlijke kredieten aan u voorgelegd.

Voor wat betreft de kern Elshout is in het coalitieprogramma opgenomen dat de mogelijkheden tot realisering van een multifunctionele accommodatie in Elshout worden onderzocht. Bijvoorbeeld een ruimte waar onderwijs, kinderopvang, buurthuis, bibliotheekfunctie en gezondheidszorg gezamenlijk hun diensten voor de inwoners aanbieden. Door de initiatiefnemers 'KansRijk Elshout' wordt momenteel in samenspraak met Scala een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar een dergelijke multifunctionele accommodatie in Elshout. Zodra het haalbaarheidsonderzoek is afgerond, worden de resultaten daarvan gedeeld met alle relevante stakeholders.

26. Pagina 12
Bestedingsvoorstellen punt 27 Multifunctionele accommodatie Kasteellaan Oudheusden
- Fractie: Heusden één
- Vraag: Er is een stedenbouwkundige verkenning uitgevoerd voor de doorontwikkeling van de Kasteellaan Oudheusden er zijn enkele scenario's uitgewerkt, In de loop van 2022 neemt het College hieromtrent een besluit. Het jaar 2022 is bijna voorbij.
Wanneer kunnen wij het voorstel verwachten voor het beschikbaar stellen van het benodigde krediet?
- Antwoord: Gelet op de beschikbare ambtelijke capaciteit en het op te zetten participatietraject bestaat de verwachting dat op zijn vroegst eind 2023 een keuze aan u kan worden voorgelegd voor een stedenbouwkundig plan en de wijze van samenwerking tussen partijen. Een voorstel voor het beschikbaar stellen van krediet is vooralsnog niet meer in 2022 te verwachten.
27. Pagina 12
Bestedingsvoorstellen punt 28 Multifunctionele accommodatie Elshout
- Fractie: Gemeentebelangen/Heusden één
- Vraag: Blz. 12, 60, 197, 220 en 226: Voor de ontwikkeling van een multifunctionele accommodatie in Elshout is voor 2023 een bedrag opgenomen van €30.000, =. Hoe is dit bedrag opgebouwd?
Er worden 30k aan kosten gemaakt voor de multifunctionele accommodatie in Elshout, waar zijn deze kosten voor? En waar zijn de kosten voor het verdere traject?
- Antwoord: In lijn met de eerdere verkenningen die zijn uitgevoerd naar de herinrichting van sport- en recreatiepark de Schroef, sportpark de Hoge Heide en herontwikkeling van de Kasteellaan in Oudheusden is voor de fase die naar verwachting volgt op het

haalbaarheidsonderzoek van 'KansRijk Elshout' een bedrag van € 30.000 opgenomen in de exploitatie. Daadwerkelijk gebruik van dit bedrag vindt plaats na een daartoe strekkend besluit van de raad.

28. Pagina 12
Bestedingsvoorstellen punt 29. Inzet jongerenwerkers (O3)
Fractie: Gemeentebelangen
Vraag: Blz. 12 en 196: Via O3 is, naast 1,5 fte jongerenwerker, via een incidentele aanvullende subsidie, 1,7 fte jongerenwerker ingezet om jongerenoverlast duurzaam te doorbreken en voorkomen. Het voorstel is nu om deze 1,7 fte (€185.000, =) structureel in te zetten. Is het correct dat deze extra inzet van 3 fte jongerenwerkers uitsluitend voor de jaren 2023 en 2024 beschikbaar wordt gesteld?
Op welke manier wordt de effectiviteit/resultaten van deze extra formatie elk jaar gemonitord?
- Antwoord: In de huidige afspraken wordt ongeveer 1,5 fte jongerenwerk structureel ingezet. De extra inzet van 1,7 fte is beschikbaar voor 2023 en 2024 zodat in die jaren 3,2 fte jongerenwerk beschikbaar is.
In de kwartaalgesprekken die we met O3 (vanaf 2024 ContourdeTwern) voeren bespreken we de extra inzet gedurende de periode dat de extra inzet loopt. Hierin bespreken we de voortgang en resultaten op de volgende onderdelen:
- aantal meldingen en signalen (klachten, vernielingen, overlast);
 - ervaringen buurtbewoners en andere betrokkenen zoals politie en school (zowel indirect als actief opgehaald);
 - reacties en ervaringen jongeren (zowel indirect als actief opgehaald).
29. Pagina 12
Bestedingsvoorstellen punt 30. Bestrijden en voorkomen van eenzaamheid
Fractie: Gemeentebelangen
Vraag: Blz. 12, 80 en 196: Voor het ondersteunen van initiatieven voor het bestrijden en voorkomen van eenzaamheid wordt € 20.000, = opgenomen. Dit terwijl de afgelopen jaren er een groter budget (€ 50.000, = per jaar) hiervoor beschikbaar is gesteld. Hoe is aan het bedrag van € 20.000, = gekomen?
- Antwoord: We zagen in de afgelopen drie jaar dat de uitgaven voor deze regeling veel minder hoog waren dan de begrote € 50.000 per jaar. We denken dat € 20.000 een reëler bedrag is. In de komende maanden wordt de regeling geëvalueerd en indien nodig aangepast.
30. Pagina 13
Bestedingsvoorstellen punt 31 Respijtzorg
Fractie: VVD
Vraag: Ad 31 Respijtzorg, zit het geld voor respijtzorg nu wel of niet structureel in de begroting?
- Antwoord: De middelen voor respijtzorg voor 2023 e.v. zijn opgenomen als bestedingsvoorstel (nr. 31) en als zodanig verwerkt in de lasten van het programma sociaal domein. Als uw raad de begroting 2023 ongewijzigd vaststelt, zitten de middelen voor respijtzorg daarmee structureel in de begroting.

31. Pagina 13
Bestedingsvoorstellen punt 34. Formatie mandaatmedewerker Wmo
Fractie: CDA Heusden
Vraag: In de 3de zin staat: '...op een stabiele vraag tussen de 85 en 85 aanvragen..' Is dit correct?

Antwoord: Nee dit is niet correct. Dit moet zijn tussen de 85 en 95 aanvragen
32. Pagina 13
Bestedingsvoorstellen punt 33. Formatie medewerker ondersteuning Wmo/zorg en 34. Formatie mandaatmedewerker Wmo
Fractie: VVD
Vraag: Ad 33 en 34, begrijpen we het goed dat de administratieve lastenverlichting niet voldoende is en er daarom structureel meer fte mandaatmedewerker nodig is?

Antwoord: Dit klopt, er is wel een verlichting in werk waardoor we geen uitbereiding van 2 fte nodig hebben (zoals er nu wordt ingezet middels inhuur), maar met 1 extra fte verwachten het werk aan te kunnen.
33. Pagina 15
Bestedingsvoorstellen, Overhead, 41. Flexbudget
Fractie: VVD/Gemeentebelangen
Vraag: Ad 41 Flexbudget 400k voor 3 flex formatieplaatsen? Het stuk is zo rommelig beschreven dat ons niet duidelijk is waarom er extra geld nodig is. Zoals nu beschreven kan het geld ook door verlaging van het inhuurbudget en door de ruimte die er is omdat de formatie niet bezet is betaald worden.
Blz. 15 en 112: Waarom €400.000, = extra flexbudget terwijl het budget voor de reguliere formatie niet op gaat omdat er een te krappe arbeidsmarkt is. Door verschuiving van personeelsbudget is het toch ook mogelijk om extra starters/trainees aan te nemen?
Blz. 15 en 112: Het is de bedoeling om telkens 3 fte starters/trainees aan te nemen. Hoe is het bedrag van €400.000, = opgebouwd? (flexbudget)

Antwoord: Het flexbudget is bedoeld voor vervanging bij tijdelijke uitval en het opvangen van pieken. Naast deze inzet is de ophoging ook bedoeld voor de tijdelijke uitbreiding van de formatie met potentiële goede MogelijkMakers. Dit kunnen zowel starters als zij-instromers zijn. Hierbij gaan we uit van een maximaal aantal van 3 formatieplekken, wat overeenkomt met ca. de helft (dus €200k) van de gevraagde toevoeging. De inzet van 3 starters/ trainees is bedoeld om goede MogelijkMakers binnen te halen en deze intern op te leiden tot vakbekwame krachten en na maximaal een jaar door te laten stromen op een reguliere formatieplaats.

Het resterende deel (eveneens ca. € 200k) is bedoeld om het huidige flexbudget te verhogen voor het doel waar het al voor bedoeld was (vervanging bij tijdelijke uitval en het opvangen van pieken). We zien namelijk een toename van de in en uitstroom wat een groter beroep doet op het flexbudget. In de eerste bestuursrapportage 2022 en ook straks in de tweede wordt een voorstel gedaan tot bijstelling van dit budget

omdat het dit jaar niet toereikend is. Om een reëlere raming te hebben voor 2023 is daarom in de begroting een aanvullend bedrag opgenomen.

34. Pagina 15 en 112
Bestedingsvoorstellen, Overhead, 41. Flexbudget
Fractie: Gemeentebelangen
Vraag: Blz. 15 en 112: In de bestedingsvoorstellen staat bij "Overhead" werving en selectie (punt 42) voor de jaren 2023, 2024 en 2025 een budget van €135.000, = opgenomen. Bij "toelichting op begroting 2023 t.o.v. begroting 2022 na wijziging" staat bij personeel vermeld: "voor de jaren 2023 t/m 2025 is een jaarlijks budget van €200.000, = opgenomen voor flexibiliteit in het werven van personeel." Hoe is dit verschil te verklaren? (Samenstelling van diverse budgetten?)
- Antwoord: Het betreffen twee verschillende maatregelen.
Het budget van € 135.000 voor de jaren 2023, 2024 en 2025 is bedoeld voor de werving en selectie van nieuwe MogelijkMakers.
Het jaarlijkse budget van € 200.000 zijn de salarislasteren voor de tijdelijke uitbreiding van de formatie met potentiële goede MogelijkMakers (ca. 3 trainees/ starters) zoals ook toegelicht in de vorige vraag. Op blz. 112 staat verder naar beneden nog de de verhoging van het wervingsbudget met € 135.000.
35. Pagina 15
Bestedingsvoorstellen, Overhead, 43. Eén centrale huisvesting
Fractie: CDA Heusden
Vraag: Thuiswerken maakt digitalisering en automatisering noodzakelijk. Kan de gemeente toelichten hoe ervoor wordt gezorgd dat het werken op afstand goed en veilig (in)geregeld is?
- Antwoord: Inhoudelijk: thuiswerken wordt aangeboden middels de producten van Citrix. Een wereldspeler op dit gebied. Met behulp van een zgn. virtuele werkplek zorgen we er feitelijk voor dat de medewerker op afstand kan werken op onze interne systemen, alsof hij/zij in huis werkt. Data is en blijft dus in huis.
Proces: informatiebeveiliging (IB) heeft continu de hoogste prioriteit. Alle werkzaamheden met relatie tot IB gaan in overleg met onze CISO.
36. Pagina 15, 111, 174, 221 en 227
Bestedingsvoorstellen, Overhead, 43. Eén centrale huisvesting
Fractie: Gemeentebelangen
Vraag: Blz. 15, 111, 174, 221 en 227: Voor het onderzoek naar één centrale huisvesting voor de gemeentelijke organisatie wordt een budget opgenomen van €150.000, =. Hoe is het bedrag van €150.000, = opgebouwd?
- Antwoord: In de raadsvergadering van 12 juli 2022 zijn 2 moties aangenomen over 'aanpassing gemeentehuis Vlijmen' en 'appartementen in achterste gedeelte gemeentehuis Drunen'. De wethouder heeft daarbij toegezegd dit onderwerp breder op te pakken. De moties roepen ons college op om zo spoedig mogelijk maar uiterlijk voor de begrotingsvergadering in november 2023 te komen met een aantal uitgewerkte scenario's. Het budget is een voorlopige schatting en bedoeld voor onderzoek naar en ontwikkeling van deze scenario's, waarvoor naar verwachting een of enkele adviesbureaus in de hand worden genomen.

37. Pagina 16 en 112
Bestedingsvoorstellen, Overhead, 45. Formatie medewerker financiële administratie
Fractie: VVD
Vraag: Ad 45 er wordt gesproken over 0,89 fte en in de tekst Overhead verderop in de begroting wordt over 0,78 fte gesproken. Wat is het?
- Antwoord: De formatie wordt uitgebreid met 0,89 fte. Er is binnen de bestaande formatie nog een stukje onbenutte formatie van 0,11 fte beschikbaar als dekking. De netto uitbreiding die nog afgedekt moet worden ten laste van het begrotingssaldo is daarmee 0,78 fte.
38. Pagina 17
Verschil Voorjaarsnota/Begroting 2023, Energiekosten gemeentelijke eigendommen
Fractie: Heusden Transparant/Gemeentebelangen
Vraag: Kunt u aangeven welke bedragen in de Meerjarenbegroting zijn opgenomen als dekking voor de gestegen energieprijzen?
Blz. 17. Het verschil aan begrote energiekosten ten opzichte van de voorjaarsnota bedraagt € 1.565.000 nadelig. Is bij de berekening hiervan uitgegaan van de actuele energieprijzen? Is er ook een prognoseberekening gemaakt voor 2023? Is het mogelijk een uitsplitsing van energiekosten te laten zien naar de gemeentelijke gebouwen, openbare verlichting, installaties etc?
- Antwoord: In onderstaand overzicht staan de energiekosten die zijn opgenomen in de begroting en meerjarenraming. De basis hiervan was een rapport vanuit de coördinerende gemeente Meijerijstad van 4 juli 2022. Dit overzicht bevat alle aansluitingen die effect hebben op het saldo gecompriemd naar de taakvelden.
De stelpost is opgenomen na een bericht op 25 augustus 2022; deze is niet meer toebedeeld naar de taakvelden omdat de begroting nagenoeg gereed was. Dat is de meest recente informatie die in de begroting is verwerkt. Er zijn (nog) geen nieuwe berichten ontvangen.

	2023	2024	2025	2026
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	89.400	82.200	74.400	74.400
0.4 Overhead	390.665	332.765	273.165	273.165
2.1 Verkeer en vervoer	662.400	547.500	436.300	436.300
2.2 Parkeren	700	700	600	600
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	15.365	14.165	12.965	12.965
3.4 Economische promotie	65.070	56.970	48.270	48.270
5.2 Sportaccomodaties	394.470	335.770	276.570	276.570
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	815	715	715	715
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	16.700	15.200	13.600	13.600
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	48.600	41.000	32.500	32.500
7.2 Riolering	173.500	154.600	136.300	136.300
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	2.600	2.300	2.000	2.000
	1.860.285	1.583.885	1.307.385	1.307.385
Opgenomen stelpost	460.000	160.000	183.000	183.000
Totale energiekosten	2.320.285	1.753.885	1.490.385	1.490.385

De extra opgenomen kosten voor energie als gevolg van de aanbesteding bedragen inclusief de opgenomen stelpost respectievelijk € 1.565.000, € 990.000, € 733.000 en € 733.000 voor de jaarschijven 2023-2026. Dekking is de begrotingsruimte 2023-2026.

39. Pagina 17
Verschil Voorjaarsnota/Begroting 2023, Energiekosten gemeentelijke eigendommen
Fractie: CDA Heusden
Vraag: Gaat de gemeente de nieuwe contracten vanaf 1 januari 2023 variabel of vast aan en waarom?
- Antwoord: Onze gemeente heeft deelgenomen aan de aanbesteding voor energie (grootverbruik, gas en elektriciteit) met onder meer een aantal andere gemeenten. Hierbij zijn contracten gesloten met de leverancier Greenchoice. De benodigde energie voor deze contracten wordt nu ingekocht op de energiemarkt. Voor 2023 wordt deze inkoop in de loop van dit jaar afgerond. Op dat moment ligt de prijs voor 2023 vast. Tevens wordt nu al de energie ingekocht voor de jaren 2024 en 2025. In de loop van 2023 worden de definitieve prijzen voor 2024 en in 2024 voor 2025 bekend. Dit zijn dan vaste prijzen. Meer informatie is te vinden in de RIB d.d. 31 augustus 2022 onder deze [link](#).
40. Pagina 17
Verschil Voorjaarsnota/Begroting 2023, Vennootschapsbelasting
Fractie: CDA Heusden
Vraag: Waarom wordt de vennootschapsbelasting niet direct in mindering gebracht op de resultaten van de grondexploitatie? En waren deze belastingen niet al eerder te voorzien?
- Antwoord: De gekozen verwerkingwijze is zoals voorgeschreven in de verslaggevingsregels (uit het BBV).
- De doorrekening van de vennootschapsbelasting vormt jaarlijks de laatste stap bij de totstandkoming van de jaarrekening (half april). En de voorjaarsnota is kort daarna al gereed. Toen was voor de jaarrekening voldoende inzichtelijk dat er geen sprake zou zijn van een fiscale last in het boekjaar 2021.
- Voor de voorjaarsnota was het half april nog te vroeg om de voorlopig geraamde fiscale last op te nemen, aangezien ook nog een check nodig is door onze fiscalist op de fasering van de fiscale resultaten over de jaren.

41. Pagina 20
Structurele saldo
Fractie: GroenLinks-PvdA
Vraag: In de begroting (p.20) is sprake van het extracomptabel te betrekken bij de begroting van (ten minste) 50% van de kapitaallasten van nieuwe (her)investeringen.
=> Welke regels (percentages) hanteren we om investeringen/uitgaven als extracomptabel te 'labelen'?
- Antwoord: We hanteren geen eigen regels. Voor de presentatie van het 'fictieve' structurele saldo dat voor de provincie bepalend is voor het toezichtsoordeel, volgen we de provinciale richtlijn voor de manier waarop dit structurele saldo gepresenteerd moet worden.
In die richtlijn staat dat gemeenten die de methode hanteren om te starten met afschrijven in het jaar nadat de investering is gedaan/gereed is gekomen (zoals Heusden doet), in het jaar van investeren een deel van de kapitaallasten meegenomen moet worden als last. Dit zou een beter inzicht geven in de mate waarin de gemeente in staat is de structurele last van deze investering te kunnen dragen.
Basis voor het bepalen van die last zijn de opgenomen investeringen in de financiële begroting onder 'nieuw beleid' en onder 'vervangingsinvesteringen per programma'.
42. Pagina 21
Algemene reserve
Fractie: Heusden Transparant
Vraag: Graag een overzicht van de mutaties in de AR in de periode 1-1-2020 tot en met 2024, inclusief de onttrekkingen die nog niet hebben plaatsgevonden, maar waartoe de raad al wel besloten heeft?
Graag ook een overzicht van de reserves/voorzieningen waar die onttrekkingen naar toe zijn gegaan?
- Antwoord: De gevraagde mutaties in de algemene reserve zijn als bijlage 1 toegevoegd aan de antwoorden.

In 2020, 2021, 2022 zijn géén middelen uit de algemene reserve onttrokken om in bestemmingsreserves te worden gestort daarom is er géén overzicht van reserves gegeven waar onttrekkingen naar toe zijn gegaan.
In 2023 en 2024 worden naar de reserve kapitaallasten twee bijdragen gestort voor de investering Fietspad Tuinbouwweg (2023) en de investering GOL (2024).
43. Pagina 21
Algemene reserve
Fractie: Gemeentebelangen
Vraag: Blz. 21 Weergave verloop van de Algemene Reserve. In de grafiek is geen rekening is gehouden met een aanvullend krediet door de vertraagde uitvoering en de kostenstijgingen. De verwachting is dat Heusden een extra kredietbedrag tussen de 5 en 10 miljoen euro nodig heeft. Dit bedrag komt ten laste van de algemene reserve. Waarom is er geen prognosegrafiek van het verloop van de algemene reserve gemaakt rekening houdend met het slechtste scenario dat het aanvullend krediet 10 miljoen euro gaat worden? De rentelasten zitten namelijk wel in de meerjarenbegroting, waarom de afschrijvingskosten niet?

Antwoord: Dergelijke reservemutaties verwerken we in een verloopoverzicht nadat de raad hierover een besluit heeft genomen. Dat is nog niet het geval. Ook is nog niet zeker of het (volledige) bedrag van de benodigde aanvullende dekking uit de algemene reserve wordt onttrokken. Gelet op het meerjarig begrotingssaldo kan er ook voor gekozen worden om (een deel van) het aanvullend benodigde bedrag te activeren en de afschrijvingslasten ten laste laste te laten komen van het saldo. In beide gevallen komt de rentelast van een aanvullend krediet ten laste van het saldo. Gelet op de grote investeringsomvang die met het GOL is gemoeid, leek het ons verstandig, ook in het kader van het voorzichtigheidsbeginsel, om bij het invullen van de meerjarige begrotingsruimte een voorlopige reservering van de verwachte aanvullende rentekosten in de begroting op te nemen.

44. Pagina 27
 Programma Bestuur en beheer, Samen thuis in Heusden, Wat gaan we daarvoor doen?
 Fractie: Gemeentebelangen
 Vraag: Blz. 27 onderwerp inwonersparticipatie: Wanneer is de participatienota gereed?

Antwoord: In de afgelopen jaren hebben we met onze inwoners en ondernemers verschillende participatietrajecten doorlopen. Niet volgens een vast stramien, maar door steeds gebruik te maken van die instrumenten die het beste bij de opgave aansluiten. Met de opgedane ervaringen wordt richting toekomst bekeken hoe verschillende opgaven via inwonersparticipatie, gericht tot duidelijkheid en resultaat kunnen leiden. Stap één is in beeld brengen wat de gemeente al doet om inwoners te betrekken bij beleids- en besluitvorming (inwonersparticipatie) en waar inwoners de gemeente betrekken bij hun initiatieven (overheidsparticipatie). Overigens gaat de gedachte momenteel niet uit naar een participatienota in de zin van een uitgebreid tekstueel beleidsdocument. Het doel is om vanuit een gezamenlijke basis te komen tot een visueel handelingsperspectief voor inwoners, ondernemers, gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie. Een basis die bestaat uit normen en waarden om vervolgens keuzes te kunnen maken die bijdragen aan het gewenste resultaat, de ambitie of de opgave. Op korte termijn wordt u hierover nader geïnformeerd.

45. Pagina 27
 Programma Bestuur en beheer, Samen thuis in Heusden, Wat gaan we daarvoor doen?
 Fractie: Heusden één
 Vraag: "Mogelijkmaken is geen marketing, maar vakmanschap" waar blijkt dit uit? Zeker in het kader dat er wordt gesproken over merkbepoorting, een marketing term.

Antwoord: Sinds 2017 is de lijn ingezet om de kernwaarden die bij MogelijkMaken centraal staan gemeengoed te maken in houding en gedrag van de hele organisatie. Het MogelijkMakerspaspoort (uitgereikt aan iedere medewerker), het programma van de Heusdense School (o.a. workshops gespreksvaardigheden en dienstverlening) en de manier waarop de kernwaarden tijdens de coronapandemie de leidraad vormden voor de Heusdense aanpak (beschreven in ons boek "Samen door de crisis, corona in Heusden") zijn hier voorbeelden van.

De beweging van marketing naar vakmanschap is geen project met een einddatum. In vakmanschap moet altijd geïnvesteerd worden en aan vakmanschap kan altijd gewerkt worden. Dat zijn we de komende jaren dan ook van plan. Voorbeeld daarvan is de Leergang Samen MogelijkMaken, die op dit moment voor de Heusdense School wordt ontwikkeld en die in 2023-2024 wordt uitgerold.

46. Pagina 27
 Programma Bestuur en beheer, Samen thuis in Heusden, Wat gaan we daarvoor doen?
 Fractie: Gemeentebelangen
 Vraag: Blz. 27 onderwerp Buurt Bestuurt: Er wordt beschreven dat het college openstaat voor invoering van nieuwe Buurt Bestuurt-comités. Op welke wijze wil het college de mogelijkheid van een buurt bestuurt onder de aandacht brengen in een wijk? Gaat de gemeente zelf ook actief acteren op uitbreiding van buurt bestuurt comités?
- Antwoord: Om de inwonersparticipatie te bevorderen trekken de wijkwethouders de wijk in. Zodoende ontstaat er meer zicht op wat er speelt in de wijk. Wanneer er initiatieven uit de samenleving komen waar bewoners zelf de schouders onder willen zetten, wordt actief de verbinding gelegd met Buurt Bestuurt. Indien er in een wijk geen Buurt Bestuurt actief is, wordt de oprichting van een Buurt Bestuurt en andere mogelijkheden verkend.
47. Pagina 34
 Programma Bestuur en beheer
 Fractie: Heusden één
 Vraag: Is er na 2019 geen burgerinitiatief opgericht in het kader van maatschappelijke vraagstukken?
 Hoe staat de gemeente hier tegenover?
- Antwoord: In september 2022 is Buurt Bestuurt Vijfhoevenlaan van start gegaan en op een vergelijkbare wijze gefaciliteerd als alle andere Buurt Bestuurten in onze gemeente. Verder is in het verlengde van de G1000 onlangs de burgercoöperatie Vliedberg opgericht. We stellen hiervoor een startbudget van € 10.000 beschikbaar en onderzoeken verder de mogelijkheden om onder meer provinciale subsidie te verwerven in het kader van het programma Leefbaarheid in de dorpen van de Regio Deal Noordoost Brabant.
48. Pagina 35
 Programma Bestuur en beheer, Tabel Waar gaat het geld naar toe
 Fractie: DMP Heusden
 Vraag: "De begrote kosten voor beheer gemeentelijke eigendommen worden begroot op 717.000,= Hoe verhoudt deze kosten zich tot de uitgaven in de voorgaande 3 jaren? Is hier een afnemende of toenemende tendens te zien?
- Antwoord: De kosten voor beheer gemeentelijke eigendommen worden in de begroting 2022 na 1e berap begroot op € 611.839. De werkelijke uitgaven van de posten beheer gemeentelijke eigendommen zijn in de jaarrekening 2019 € 900.215, in de jaarrekening 2020 is dat € 759.375, in de jaarrekening 2021 is dat € 783.071 en De overige kosten zijn nagenoeg gelijk. Er is daarom ook géén sprake van een dalende

of stijgende lijn (van de overige kosten) binnen dit taakveld. Voor 2023 zijn de kosten verhoogd omdat rekening gehouden is met stijgende energielasten voor de objecten binnen dit taakveld.

49. Pagina 38
Programma Openbare Orde en veiligheid, ontwikkelingen, Politie en BOA
Fractie: Heusden Transparant
Vraag: Kunt u aangeven wat de verwachting is voor de komende 5 jaar ten aanzien van de BOA capaciteit, mede gezien de verwachte toename aan taken?
- Antwoord: In de openbare ruimte verrichten BOA's belangrijk werk in specialistische en complexe beleids- en wetsgebieden. In de afgelopen jaren zijn BOA's steeds meer taken gaan uitvoeren en zijn hun bevoegdheden uitgebreid. Het takenpakket van BOA's is verzaamd, zoals de coronacrisis liet zien. De terugtrekkende beweging van de politie uit de wijken en beperkte beschikbare capaciteit bij de politie maakt de rol en positie van de wijkBOA nog crucialer om in de haarvaten van de maatschappij te komen en blijven. De wijkBOA neemt steeds meer de rol en positie van de wijkagent over in de aanpak van overlast, burenruzies, kleine ergernissen, gebiedsgebonden problematiek en jeugdgroepen. Maar ook de rol van netwerker wordt steeds belangrijker; Ken je inwoners en ondernemers en versterk je informatiepositie om tijdig signalen op te pakken.
- Naast de taken die er al bijgekomen zijn laten landelijke ontwikkelingen zien dat dit op korte termijn nog meer gaat toenemen. De pilot in Utrecht waarbij BOA's ook voor lichte verkeerovertredingen door fietsers bevoegd zijn blijkt een succes en zal verder worden uitgebreid. Medio 2022 heeft de VNG en de minister aangekondigd dat er meer ruimte lijkt te komen voor het flexibeler inrichten van de taakstelling en het toevoegen van taken aan domeinlijsten van BOA's. De VNG is voorstander van verdergaande stappen waar het gaat om verbreding van taken en bevoegdheden. Als stip op de horizon zien zij hierbij een algemenere inzet van BOA's en daarbij passende bevoegdheden.
- Daarnaast nemen ergernissen en meldingen binnen de gemeente nog steeds toe. Er bestaat een stevige wens voor meer zichtbaarheid, verbinding en handhaving op diverse onderwerpen en ergernissen. De taken en wensen zijn met de toenemende vraag niet meer in balans met de beschikbare capaciteit. Daarnaast moeten de toezichthouders en BOA's goed geëquipeerd worden om hun werk veilig, efficiënt en effectief uit te kunnen voeren. In verband met de veiligheid wordt er ook vaker gewerkt in duo's indien de situatie of controle daar aanleiding voor geeft. De verwachting is dan ook dat er op relatief korte termijn, naast de huidige taken en werkzaamheden, steeds meer een beroep zal worden gedaan op de BOA. Uiteraard worden de landelijke ontwikkelingen gevolgd en proberen wij ons hierop voor te bereiden. Wat dit uiteindelijk betekent voor de benodigde capaciteit over 5 jaar is nu lastig in fte uit te drukken. Het aantal BOA's groeit en hun werk is nog zichtbaarder en complexer geworden.

50. Pagina 45
 Programma Verkeer en vervoer, ontwikkelingen, Digitalisering en connectiviteit
 Fractie: Gemeentebelangen
 Vraag: Blz 45 - Verkeer en vervoer
 We lezen op pagina 45 "We verwachten ook dat er door de verdergaande digitalisering steeds meer objecten in de openbare ruimte geplaatst gaan worden". Mede daardoor wordt het extra belangrijk om steeds meer te weten van specifieke plekken in de openbare ruimte voor een goede afstemming met beleid, projecten en onderhoudswerkzaamheden. Daarvoor gaat er meer gemeten worden ('Internet of Things').
- Kunt u concrete voorbeelden noemen van zaken die nu d.m.v. Internet of Things onderzocht worden? Zo nee, wat wilt u in de toekomst gebruiken als het gaat om Internet of Things?
- Antwoord: Op dit moment zijn we aan het onderzoeken of het rendabel is om de openbare verlichting op afstand te kunnen monitoren.
- Vanuit de initiatieven tafel is er een vraag gekomen over internet (wifi) op speelplekken. De mogelijkheden worden onderzocht.
- Vanuit andere domeinen komen er steeds meer vragen om gebruik te kunnen maken van de lichtmasten. Bv camera's ophangen of elektrische auto's te laden. Deze optie's en mogelijkheden worden op financieel en uitvoerings technische mogelijkheden onderzocht.
- Op dit moment wordt het proces van de vervangingsopgave openbare verlichting zo ingestoken dat de eventuele opties zoals hierboven beschreven in de toekomst ingepast kunnen worden.
51. Pagina 45
 Programma Verkeer en vervoer, ontwikkelingen, Digitalisering en connectiviteit
 Fractie: Heusden Transparant
 Vraag: Op welke objecten wordt hier gedomd?
- Antwoord: O.a. de lichtmasten. Zie ook het antwoord op vraag 50.
52. Pagina 46/47
 Programma Verkeer en vervoer, ontwikkelingen, Digitalisering en connectiviteit
 Fractie: Gemeentebelangen
 Vraag: Blz. 47 - Verkeer en vervoer – Verkeersveiligheid
 Door steeds meer toenemende drukte in de noordelijke richting op de N267 is de bereikbaarheid van de kernen Heesbeen, Heusden Vesting, Oudheusden en Herpt niet goed bereikbaar. De filevorming in de avondspits zorgt ervoor dat ook voor hulpdiensten de kernen slecht bereikbaar zijn. Wij kaarten dit al een aantal jaar aan, maar helaas zien wij niks concreets vanuit de provincie gebeuren. We weten dat het college samen met onze buurgemeente Altena gesprekken heeft gevoerd met de provincie. De provincie is enige tijd geleden een studie gestart als het gaat om de doorstroming.

Wanneer loopt die studie (of het onderzoek) af en krijgt de raad de resultaten van die studie?

Antwoord: Uit betreffend onderzoek blijkt dat vanwege het doorstromingsaspect ter hoogte van de aansluiting Kromme Nol (ten noorden van de brug) een turbotronde de beste oplossing is. Los van de doorstroming is er ter hoogte van de aansluiting Heesebeenseweg op de N267 ook een verkeersveiligheidsprobleem. Op deze locatie lijkt ook een rotonde de beste oplossing. Beide voorgestelde maatregelen worden door de provincie uitgewerkt.

53. Pagina 47

Programma Verkeer en vervoer, verkeersveiligheid

Fractie: Heusden één

Vraag: Er wordt voornamelijk ingezet op het stimuleren van fietsen, in hoeverre is het mogelijk om te kijken naar het reduceren van de benzine uitstoot?
Bijvoorbeeld door van bepaalde plekken een auto vrije zone te maken?

Antwoord: Een van de gedachten achter het stimuleren van fietsen is het voor de fietser zodanig aantrekkelijk maken dat we de automobilist uit de auto krijgen en voor de fiets kiest. Een van de mogelijke maatregelen hiertoe is het instellen van autovrije zones.

54. Pagina 49

Programma Verkeer en vervoer, tabel wat gaat het kosten

Fractie: DMP

Vraag: Wat veroorzaakt de forse verhoging van baten in 2024 mbt verkeer en vervoer?

Antwoord: Zoals blijkt uit de tabel voor de jaarschijf 2024 is bij mutaties reserves een bedrag opgenomen van € 12.281.000 als onttrekking aan reserves. Dit betreft een mutatie met de Algemene Reserve met betrekking tot de infrastructuur van het GOL € 10.960.000 en een mutatie van € 1.321.000 die vrijvalt uit de reserve GOL (de tot dan toe ontvangen OZB bedrijven). Beide bedragen worden gestort in de reserve kapitaallasten.

55. Pagina 53

Programma Economie en recreatie, Horeca, Wat gaan we daarvoor doen?

Fractie: Heusden Transparant

Vraag: Aangegeven wordt dat de gemeente een rol voor zich weg gelegd ziet om iets te doen aan het personeelstekort in de horeca. Ziet de gemeente dit als een van haar taken en zo ja, wanneer gaat zij dat dan ook voor andere economische sectoren (bijv. detailhandel) doen?

Antwoord: De gemeente is reeds jaren actief in het Platform Techniek De Langstraat. Een samenwerkingsverband tussen ondernemers, onderwijs en overheid om meer jongeren te interesseren voor een baan in de techniek. Na signalen vanuit Koninklijke Horeca Nederland willen wij een soortgelijke samenwerking voor de horeca-branchen opzetten. De voorzitter van Koninklijke Horeca Nederland afdeling Heusden is vanuit het ondernemersplatform Ondernemend Heusden trekker van dit project. De gemeente ziet het werken aan personeelstekorten niet als haar primaire taak, maar wel het faciliteren en samenbrengen van partijen om hier een bijdrage aan te

leveren. Als deze samenwerking succesvol is, bestaat de mogelijkheid dit initiatief te verbreden naar andere sectoren.

56. Pagina 54
Programma Economie en recreatie, Groen, Wat gaan we daarvoor doen?
Fractie: Heusden één
Vraag: Wat wordt er bedoeld met een nauwkeurige oriëntatie?
Wat moet er uit deze nauwkeurige oriëntatie blijken?
'Breed aantal soorten', graag meer gespecificeerd. Betreft het diersoorten (zo ja, welke), plantensoorten (zo ja, welke)(of aantallen).
- Antwoord: Ad Faunavoorzieningen: De provincie heeft een grove inventarisatie op kaart gemaakt van plaatsen waar "faunavoorzieningen" gewenst zijn in verband met het aantal doodgereden beschermde dieren. Het gaat om een zestal locaties in onze gemeente. Wij willen deze kaart verfijnen en samen met lokale experts bekijken waar faunapassages wenselijk zijn. Het gaat om diersoorten; denk aan ree, das, otter en amfibieën.
Ad Monitoring: We willen in de toekomst meer zicht krijgen op voorkomende beschermde dieren en planten, zodat we ons beheer- en inrichtingsbeleid daarop aan kunnen passen. Dat betreft dus planten en dieren. We zullen daarbij gebruik maken van databanken, kennis die bij lokale verenigingen en eigen monitoring vb bermen.
57. Pagina 56
Programma Economie en recreatie, Tabel Toeristenbelasting per accommodatiesoort
Fractie: Heusden één
Vraag: Aan land,
In 2020 een bedrag van 55.991 en in 2021 van 87.698
Zijn de verschillen nader toe te lichten?
- Antwoord: De verklaring van de verschillen tussen de inkomsten 2020 en 2021 is dat begin 2020 de Coronapandemie is gekomen met de daarbij behorende maatregelen. Hierdoor was het moeilijk/onmogelijk om ook in Nederland vakantie te houden waardoor de inkomsten toeristenbelasting achterbleven. Nadat de maatregelen werden versoepeld hebben veel vakantiegangers besloten om vakantie in eigen land te vieren, dit vanwege het feit dat de bekende vakantiebestemmingen niet of zeer moeizaam bezocht konden worden. Hierdoor zijn de inkomsten toeristenbelasting weer bijgetrokken of zelfs hoger dan voor de start van de coronapandemie
58. Pagina 59
Programma Onderwijs, ontwikkelingen
Fractie: DMP Heusden
Vraag: "U schrijft dat "het voordeel is een meer planmatige, duurzame en toekomstgerichte aanpak van de onderwijshuisvesting.
Welke veranderingen denkt men te gaan zien en wat maakt dat die met de huidige regelgeving niet te zien zijn? Welke belemmeringen waren er?"
- Antwoord: Het Integraal Huisvestingsplan is opgesteld op basis van de destijds geldende wetten, regels en verordeningen. Met voortschrijdend inzicht is vast te stellen dat gebieden zoals duurzaamheid, energie, gezondheid en inclusiviteit onderbelicht

bleken. Met name sinds Covid-19 is dit zichtbaar geworden voor zowel de schoolbesturen als de gemeente en heeft dit een ander licht geworpen op de wijze waarop we onderwijshuisvesting dienen te beschouwen. Door samen integraler te kijken naar de actuele vraagstukken, proberen we in overleg met de schoolbesturen te kijken of het combineren van geplande werkzaamheden voordeel biedt op meer dan één van bovengenoemde onderwerpen, zonder daarbij af te wijken van de oorspronkelijk geplande maatregel.

59. Pagina 60
 Programma Onderwijs, ontwikkelingen
 Fractie: Heusden één
 Vraag: Er gaat een onderzoek plaatsvinden naar de bekostiging van eventuele nieuwbouw van het d'Oultremont college. In welke mate heeft de gemeente inspraak als het gaat over de het pand en de indeling ervan. Denk bijvoorbeeld aan gescheiden gebouwen per onderwijs niveau, aantal sport en/of gymzalen etc?
- Antwoord: Het eindresultaat van het onderzoek zal uitwijzen welke vorm voor het d'Oultremontcollege het meest passend is.
 De inspraak van de gemeente op het gebied van het pand en de indeling ervan beperkt zich formeel tot onze wettelijke bevoegdheden, zoals het bepalen van het maximale bruto vloeroppervlak. Normaliter komt de indeling van het pand voort uit het programma van eisen, dat alle wensen en eisen om kwalitatief uitvoer te geven aan het onderwijs omvat. De gemeente zit aan bij deze overleggen, maar is geen aandeelhouder op de inhoud. De gemeente kan wel, door middel van een strategisch kader of stedenbouwkundige visie, extra voorwaarden stellen bij het beeld dat de omgeving dient uit te dragen. Daarnaast gelden alle reguliere wetten en regels inzake de omgeving bij eventuele nieuwbouw van de school.
60. Pagina 61
 Programma Onderwijs, onderwijsachterstanden/aanpak ongeletterdheid, wat gaan we daarvoor doen?
 Fractie: DMP Heusden
 Vraag: "Tekst begroting: Innovatieve manieren zoeken om laaggeletterde mensen die Nederlands als moedertaal hebben (de zogenaamde doelgroep NT1) meer te bereiken. Hiervoor zetten we ambassadeurs in en communicatie die meer gericht is op het bereik van deze doelgroep en aanbod in de vorm van meer maatwerk. Vraag: Welke communicatie gaat men inzetten en kan men voorbeelden geven van maatwerkaanbod."
- Antwoord: Er wordt vooral ingezet op communicatie in begrijpelijke taal. Organisaties die meedoen aan het Taalakkoord geven aan begrijpelijke taal belangrijk te vinden en gaan hun communicatie hierop aanpassen.
 Maatwerk is het bieden van een keuze uit een leeraanbod, maar dat is niet voor iedereen weggelegd. Daarom moet er ook een aanbod zijn waar mensen geholpen worden: 'Leren als het kan, helpen als het moet'.

61. Pagina 63
Programma Onderwijs
Fractie: DMP Heusden
Vraag: "Het aantal kinderen met een vve-indicatie is gestegen, zo ook het aantal niet geplaatste kinderen in een vve-programma.
Welke acties gaat men nu nemen om alle kinderen te kunnen plaatsen.
- Antwoord: We kenden in 2022 een stijging van het aantal VVE-kinderen op de wachtlijst in Vlijmen. Hier wordt nu een nieuwe groep voor opgestart. We werken hiervoor nauw samen met Mikz en de overige VVE-partners. In deze tijden is het uitdagend om nieuwe groepen te openen gezien de personeelstekorten en benodigde papieren om met deze doelgroep te mogen werken. Vooralsnog lukt het om kinderen vaak binnen enkele weken na aanmelding te laten starten op een VVE-groep.
62. Pagina 63
Programma Onderwijs
Fractie: DMP Heusden
Vraag: "Tekst begroting: Om het effect van het vve-aanbod te vergroten is het van belang dat de pedagogisch medewerkers de juiste aandacht kunnen geven aan alle kinderen maar in het bijzonder vve-kinderen. Van en met elkaar leren en diversiteit in een groep, zijn hiervoor belangrijk (een goede mix van kinderen met en zonder vve-indicatie). Veel groepen met een vve-aanbod bestaan voor een meerderheid uit kinderen met een vve-indicatie. Hierdoor schiet je je doel voorbij van extra aandacht, ondanks de extra plaatsing.
Vraag: Herkent de portefeuillehouder dit 'probleem'? Welke acties gaat men nemen om de groepen waarin vve-kinderen zitten niet voor een meerderheid te laten bestaan uit vve-kinderen maar te zorgen voor een goede balans?"
- Antwoord: Wij herkennen deze ontwikkeling. We staan hier ook niet alleen in als Heusden. Ten opzichte van veel andere gemeenten kennen wij hier nog redelijk gemixte groepen. Er kan nauwelijks gestuurd worden op de samenstelling van een groep. VVE-locaties zijn een afspiegeling van de wijk omdat ouders vaak voor een locatie kiezen die zo dichtbij mogelijk is. Dit is ook wat we met het integrale kindcentrum voor ogen hebben. De doorlopende leerlijn kan zo optimaal geboden worden. We zien wijken binnen onze gemeente waar in verhouding meer kinderen met een VVE-indicatie zijn dan in andere wijken. Dit is terug te zien in de samenstelling van de groepen. Voor de kinderen zonder VVE op een peutergroep is men ook afhankelijk van het aantal aanmeldingen. We kunnen op dit punt vooral monitoren en de samenwerking binnen het kindcentrum stimuleren.
63. Pagina 63
Programma Onderwijs
Fractie: DMP Heusden
Vraag: "Wat is/zijn de reden(en) van de enorme stijging van 200% van het relatief verzuim? Welke (extra) acties gaat men hierop uitzetten?
Wat is de reden van de stijging van het percentage schoolverlaters dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat?"
- Antwoord: De toename in de registratie van het relatieve verzuim is toe te wijzen aan de nieuwe registratiemethodiek. Waar voorheen een dossier meerdere meldingen kon bevatten,

wordt nu voor iedere melding een dossier aangemaakt. Dit leidt tot een hoger aantal te herleiden meldingen. Dit vereist geen extra actie.

Het gestegen percentage vroegtijdig schoolverlaters is te herleiden naar de Covid-19 periode. In deze periode bleken afname in motivatie, tegenvallende studieresultaten en de aantrekkende arbeidsmarkt factoren die van invloed waren. Er is hierbij in toenemende mate sprake van jongeren die als zelfstandige werken of langere tijd zoekende zijn naar een plek binnen het onderwijs.

64. Pagina 65
Programma Onderwijs, tabel waar komt het geld vandaan
Fractie: DMP Heusden
Vraag: Hier valt te lezen dat er 176k gedoteerd wordt voor corona-achterstanden. Hoe gaat dit geld ingezet worden / welke afspraken liggen daaraan ten grondslag?
- Antwoord: De genoemde € 176.000 maakt onderdeel uit van het totale pakket aan middelen (€ 604.218) dat door de gemeente wordt ontvangen van de rijksoverheid in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs over de jaren 2021, 2022 en 2023. Deze middelen zullen worden ingezet in samenspraak met de gemeentelijke onderwijsorganisaties om de achterstanden bij leerlingen en jongeren ten gevolge van Covid-19 in te halen. De onderwijsorganisaties zijn hierbij gebonden aan de beschikbare opties van de zogeheten menukaart. Men kan hierbij kiezen uit: het bieden van meer onderwijs, een effectievere inzet van onderwijs, sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling, ontwikkeling van executieve functies, de inzet van personeel/ondersteuning en het aanbieden van faciliteiten. Aan de besteding van deze middelen worden door de rijksoverheid voorwaarden verbonden.
65. Pagina 67
Programma Sport en cultuur, cultuur
Fractie: Heusden één
Vraag: Op welke wijze wordt cultuur een onderdeel gemaakt van het lespakket?
- Antwoord: Het opnemen van cultuur in het lespakket is een verantwoordelijkheid van het onderwijs. Dit geldt ook voor de inrichting daarvan en de te gebruiken methodiek. Deze rol wordt op elke school vervuld door een interne cultuurcoördinator. Als gemeente stimuleren we wel het overleg over de inzet van cultuur in het onderwijs. Vanuit de samenwerking met onderwijs en culturele partijen nemen we als gemeente deel aan 'Cultuureducatie met Kwaliteit'. Met o.a. deze regeling wordt het [Trefpunt cultuureducatie Heusden](#) gefaciliteerd. Het Trefpunt is de verbindende schakel tussen onderwijs en culturele aanbieders. De inzet van deze cultuureducatie wordt besproken in de stuurgroep cultuureducatie. De stuurgroep bestaat uit een vertegenwoordiging van Streekarchief Langstraat Heusden Altena, Het Pieck, De Voorste Venne, Bibliotheek Heusden, Het Trefpunt cultuureducatie Heusden, d'Oultremontcollege, Scala en gemeente.

66. Pagina 67
 Programma Sport en cultuur, cultuur, wat willen we bereiken?
 Fractie: Heusden Verbindt
 Vraag: Volgens de erfgoed wet, had de gemeente al langduriger onderhoud moeten plegen aan de spoorbruggen in Drunen, waarom zijn deze kosten niet opgenomen in de begroting? Zeker gelet op de zinsnede “3e punt, geen paginanummer want die is er niet, “beleving van de lokale geschiedenis”
- Antwoord: De kosten voor onderhoud aan de spoorbruggen zijn niet in een aparte post gespecificeerd, maar vallen onder onderhoudskosten voor kunstwerken en wegen. Onderhoudswerkzaamheden vinden terdege plaats, sterker nog voor de komende 6-jarige periode wordt een aanvraag voorbereid voor een onderhoudssubsidie vanuit de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) voor de beide spoorbruggen tussen Waalwijk en de kern Drunen.
67. Pagina 67
 Programma Sport en cultuur, cultuur, wat willen we bereiken?
 Fractie: Heusden Verbindt
 Vraag: In welke vorm gaat GOL bijdragen in het behoud, beheer en ontsluiten van cultureel erfgoed
- Antwoord: Ingrepen in het cultuurhistorisch vlak moeten zich richten op behoud, versterking of duurzame ontwikkeling van de cultuurhistorische waarden en kenmerken van het gebied. Bij de Baardwijkse Overlaat betekent dit specifiek het behoud van open landschap en afstemmen van natuurontwikkeling, waterberging en infrastructurele uitbreiding op de cultuurhistorische identiteit. Met het ‘openmaken’ van de spoorbrug en de ontwikkeling tot fietsbrug met referentie naar de oude open spoorbrug, komt de noord-zuid openheid van de Baardwijkse Overlaat weer volledig tot haar recht en krijgt de spoordijk ook weer betekenis in relatie tot de inundatie- en overlaatfunctie.
68. Pagina 67
 Programma Sport en cultuur, cultuur, wat willen we bereiken?
 Fractie: Heusden Verbindt
 Vraag: In het verband met cultureel erfgoed valt ons overigens op, dat onder het kopje “wat willen we bereiken” er van alles staat, maar vervolgens onder het kopje “wat gaan we ervoor doen” is er vervolgens niets te vinden. Hoe zit dit precies?
- Antwoord: Cultureel erfgoed omvat materieel en immaterieel erfgoed. Het immateriële erfgoed omvat: streektaalen en -gebruiken, historische verhalen, volkscultuur, etc. Onder het materiële erfgoed rekenen we de monumenten, en overige gebouwen, structuren, landschappen en kunstwerken met cultuurhistorische waarde. Kortom, de meer ‘harde’ en tastbare uitingen van cultuurhistorie. Deze vallen in het algemeen onder de reguliere werkzaamheden gericht op behoud en het functioneren van het erfgoed in deze tijd. Deze werkzaamheden zijn veelomvattend maar worden niet expliciet genoemd in de begroting. Dan gaat het bijvoorbeeld om advisering over en opstellen van: vergunningen, principebesluiten en monumentensubsidies. Dat gaat dwars door alle disciplines heen.

Onder het kopje 'wat gaan we daarvoor doen' zijn buiten de reguliere werkzaamheden projecten en processen waar erfgoed een belangrijke factor is, genoemd.

69. Pagina 68
Programma Sport en cultuur, Bibliotheken
Fractie: DMP Heusden
Vraag: Tekst: Voor alle inwoners van Heusden de bibliotheekfuncties beschikbaar zijn.
Vraag: Hier zou een visie voor geschreven worden, wanneer kan deze verwacht worden?
- Antwoord: Aan de bibliotheek is gevraagd om aan de slag te gaan met de opgave hoe een fijnmazig netwerk van servicepunten en schoolbibliotheken in de gemeente kan worden gerealiseerd. De gesprekken hierover lopen nog en het is de bedoeling om in 2023 afspraken hierover vast te leggen.
70. Pagina 68
Programma Sport en cultuur, Oudheidkunde, erfgoed en musea
Fractie: Heusden één
Vraag: Worden andere religieuze gebouwen (kappellen, kloosters etc) ook meegenomen in de "kerkenvisie"?
- Antwoord: Vanuit de belangstellenden/deelnemers ligt het zwaartepunt op de meer traditionele, grotere religieuze gemeenschapsruimten. Wat te maken heeft met de daarmee samenhangende grotere kosten qua behoud en exploitatie. In de op te stellen kerkenvisie worden (monumentale) kapellen daarmee niet meegenomen, wel is Mariënkroon vertegenwoordigd.
De gemeente Heusden is door de kerken gevraagd om de Islamitische organisaties, in het bezit van een gebouw, te betrekken bij de start van de kerkenvisie en bij het opstellen van een dergelijke visie.
71. Pagina 69
Programma Sport en cultuur, Sport en bewegen
Fractie: Heusden Transparant
Vraag: 1. Wat is momenteel de wachttijd voor het "zwem ABC" in Heusden?
2. Kunt u aangeven wat het verschil is in de tarieven die de gemeente Heusden en de gemeente Den Bosch rekenen voor het "zwem ABC"?
- Antwoord: 1. De wachttijd voor het zwem ABC is 6 tot 9 maanden afhankelijk van de voorkeurstijd (op bijvoorbeeld zaterdag is de wachttijd langer).
2. Hieronder een overzicht van het verschil in tarieven tussen de zwembaden, omgerekend naar les per uur:

	leskaart	aantal	minuten les	aantal uur	les per uur
Heygrave Vlijmen	€ 112,95	12	60	12	€ 9,41
Sportiom Den Bosch	€ 102,40	10	45	7,5	€ 13,65
Kwekkelstijn Rosmalen	€ 89,00	10	45	7,5	€ 11,87

72. Pagina 69 en 70

Programma Sport en cultuur, Sport en bewegen
Fractie: Gemeentebelangen

Vraag: Pagina 69: sport en bewegen, wat gaan we daarvoor doen:
- ons maximaal inzetten om een buitenzwembad voor onze bewoners te behouden.
Pagina 70: sportvoorzieningen: wat gaan we daarvoor doen:
- we onderzoeken de mogelijkheden om een buitenzwembad te behouden.
Hier worden twee verschillende dingen over een buitenzwembad gezegd: maximaal inzetten voor het behoud EN onderzoek doen om het te behouden. Waarom wordt op pagina 69 en 70 niet voor dezelfde bewoording gekozen?
Wanneer loopt het contract met de exploitant van BillyBird Openluchtzwembad Het Run precies af?

Antwoord: De huidige huur- en exploitatieovereenkomst loopt tot en met het seizoen 2023. Voor de periode hierna onderzoeken we welke mogelijkheden er zijn om Het Run langer open te houden. Met de huidige energieprijzen, waardoor de exploitatie van een buitenzwembad onder druk staat en de leeftijd van het zwembad vinden we het belangrijk om alle mogelijke scenario's te onderzoeken. Het doel is om buitenzwemwater in de gemeente te behouden in de toekomst, zowel voor de korte als lange termijn.

73. Pagina 69

Programma Sport en cultuur

Fractie: Heusden Verbindt

Vraag: De hockeyvelden worden opgenomen in de begroting, maar sportpark Hoge Heide als totaal niet. Men zal nog niet zover zijn met de plannen, maar het volledig ontbreken van de Hoge Heide in de begroting, maar wel de hockey velden zijn opgenomen, kan een potentieel financiële conflictsituatie opleveren. Bijvoorbeeld als er aanpassingen nodig blijken te zijn aan veld- parkeer – of andere infrastructuur. We zien geen reservering voor dit soort aanpassingen, worden die ook niet verwacht?

Antwoord: Hier wordt gerefereerd aan het initiatief van de gebruikers van het sportpark en de ideeën die zij hebben voor transformatie van het sportpark. De komende periode worden de eerste ideeën en schetsen verder uitgewerkt en onderzocht op haalbaarheid, noodzakelijkheid en dergelijke. Onderdeel van die studie is ook een kosteninschatting. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, dient eerst nog een besluit genomen te worden over een eventueel vervolg en hoe dat er uit ziet. Bij een positief besluit, zal de raad worden voorgesteld een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen. Het vervangen van het hockeyveld valt onder reguliere vervanging, bij de voorbereiding van deze vervanging wordt uiteraard waar nodig rekening gehouden met de toekomstplannen van het sportpark.

74. Pagina 69
 Programma Sport en cultuur
 Fractie: Heusden Verbindt
 Vraag: Afgelopen jaar is een bedrag van ong. 33k verstrekt voor het onderzoek voor “reorganisatie” Hoge Heide. We zien hier niets van terug in een eventuele vervolg begroting en/of plannen. Is voor dit sportpark niets gereserveerd? Het lijkt namelijk niet onlogisch dat er hier en daar aanvullend onderzoek nodig is.
- Antwoord: Met het beschikbaar gestelde bedrag is het proces opgestart en kon een verdere studie naar de mogelijkheden van de ideeën en schetsen voor het gebied worden uitgevoerd. Afhankelijk van de uitkomsten, is het goed mogelijk dat in de toekomst nog verdere kosten gemaakt moeten worden. In dat geval is de volgende stap de raad te vragen een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen. Op dit moment is er echter nog geen besluit genomen over een eventueel vervolg.
75. Pagina 69
 Programma Sport en cultuur
 Fractie: Heusden Verbindt
 Vraag: Hoewel de “spoed huizen” geen directe relatie hebben met de sport en cultuurprogramma’s, is niet uit te sluiten dat er eea gevraagd gaat worden van de bedrijven en clubs bijvoorbeeld: aanpassing van structuur... voor bedrijven gevolgschade als gevolg van minder parkeergelegenheid. Begroting technisch zien we geen aanleg wegen en dat soort zaken. Hoe zit dit begroting technisch op dit terrein?
- Antwoord: Vermoedelijk wordt hier gerefereerd aan de flexwoningen Hoge Heide. De raad heeft op 22 februari 2022 besloten hiervoor middelen beschikbaar te stellen. In de oorspronkelijke plannen was al rekening gehouden met enige aanpassing van de openbare infra ten gevolge van het plan. Ook heeft de raad tegelijkertijd een motie aangenomen om draaien van de woningen te onderzoeken. Als onderdeel van dat onderzoek wordt uiteraard ook het effect op de omgeving bekeken. Bijvoorbeeld of de infra verder aangepast moet worden. Wanneer dit tot extra kosten leidt die niet binnen het krediet passen, zal u worden voorgesteld aanvullend krediet beschikbaar te stellen.
76. Pagina 70
 Programma Sport en cultuur, sportvoorzieningen, wat gaan we daarvoor doen
 Fractie: Heusden Verbindt
 Vraag: De aanpassingen aan de (sport) accommodaties schittert door afwezigheid in de begroting. Omdat we als gemeente tal van sport en andere accommodaties niet aanpassen, denk bijvoorbeeld aan een keuring bij de accommodatie van Nieuwkuijk met energie label F. Komen de verenigingen in de knel met hoge energie kosten? Je zou verwachten dat er een versnelling komt in het aanpakken van dit soort zaken? Waarom staat deze aanpak niet in de begroting? Er is wel te vinden ; we stimuleren investeringen en verduurzaming van sportaccommodaties, maar zijn sommige accommodaties niet van de gemeente? En wat gaan we daaraan doen?
- Antwoord: Op dit moment wordt er gewerkt aan een nieuw MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP).. Hierin worden ook de gebouwen die eigendom zijn van de gemeente en verhuurd

worden aan sportverenigingen meegenomen. Dit wordt een DMJOP waarin aandacht is voor Duurzaamheid.

Voor de korte termijn zijn alle sportverenigingen aangeschreven dat ze zich kunnen melden bij de gemeente als ze in acute problemen komen door de hoge energieprijzen.

77. Pagina 70
Programma Sport en cultuur, sportvoorzieningen, wat gaan we daarvoor doen
Fractie: Heusden één
Vraag: Raamovereenkomst onderhoud gras sportvelden: er zijn dit jaar engerlingen aangetroffen bij verschillende verenigingen in onze gemeente. Deze parasiet staat bekend als lastig te verdrijven en komen vaak terug. Worden de kosten van de bestrijding van deze parasiet, die waarschijnlijk structureel gaat worden meegenomen in de raamovereenkomst?
- Antwoord: In de onderhoudsposten van het natuurgras op de sportparken is rekening gehouden met de (incidentele) bestrijding van ongedierte zoals Engerlingen.
- Engerlingen zijn dit jaar alleen op sportpark Duinzicht (FC Drunen) aangetroffen. Wanneer deze verschijnen is moeilijk te voorspellen en de bestrijding hiervan is elke keer verschillend, waardoor het specifiek bestrijden van Engerlingen niet is opgenomen in de nieuwe raamovereenkomst.
78. Pagina 72
Programma Sport en cultuur, tabel Bibliotheek
Fractie: Heusden één/ DMP Heusden
Vraag: Bezoekers, de afgelopen jaren is er een aardige terugloop van bezoekers aantallen. Van 135,583 naar 83.051
Is dit nader te verklaren? Wat gaat men hier aan doen?
De kengetallen laten zien dat de bibliotheek in zijn huidige vorm terugloopt in bezoekers en uitleningen. Waar staat het college in gesprekken met de bibliotheek om hier te komen tot een eigentijdse en passende vorm?
- Antwoord: De hoofdoorzaak voor de grote terugval in 2020 en 2021 is Corona. Inmiddels lopen de bezoekerscijfers weer op. De gesprekken met het bestuur van de bibliotheek lopen nog en we gaan er van uit dat we in 2023 tot een verdere uitwerking kunnen komen.
79. Pagina 75
Programma Sociaal Domein, Doorontwikkeling inkoop WMO en Jeugdhulp en Maatpact
Fractie: DMP Heusden
Vraag: 'De verwachting is dat de nieuwe contracten op 1 januari 2023 ingaan'. Wat is de laatste stand van zaken mbt deze ingangsdatum? Gaat deze gehaald worden? Zo nee, welke datum wordt het dan en hoe gaat de tussentijd opgevangen worden mbt de zorg en dienstverlening?"

Antwoord: De verwachting is nog steeds dat de nieuwe contracten getekend worden op 1 november en ingaan op 1 januari 2023.

80. Pagina 76
Programma Sociaal Domein, 7.1 Werk en inkomen, Baanbrekers
Fractie: Heusden Verbindt
Vraag: We hebben onlangs begrepen dat de laatste jaren er eea.is teruggestort door baanbrekers naar de gemeente, dat zou gestort zijn in een “sociaal reservepot”.
1. Bestaat deze “sociaal reservepot” en zo ja, waar kan ik dat vinden?
2. Als deze reserve bestaat, waar zijn de bedragen hierin gestort. Is er een risico op termijn?
3. Is er een overzicht beschikbaar van dit Sociaal reservepot.
- Antwoord: 1. Er is een reserve Sociaal Domein die ingesteld is n.a.v. de decentralisatie van de WMO en jeugdwet (2015). Daarbij werd bij de jaarrekening bekeken wat het saldo van de voor- en nadelen was en dit werd met de reserve verrekend. Ook voordelen op de bekostiging van Baanbrekers zijn in de voor- en nadelen meegenomen. De geldende regel ten aanzien van deze reserve is echter dat er alleen nog bedragen uit onttrokken kunnen worden als er, ten opzichte van de raming, per saldo een tekort is aan het eind van het jaar. In het instellingsbesluit van de reserve kunt u de voorwaarden hiertoe vinden. Deze is opgenomen bij recent vastgestelde nota Reserves en Voorzieningen.
2. De reserve Sociaal Domein is gebruikt om bepaalde activiteiten en tekorten financieel te dekken. De recente stand van de reserve met daarbij het verwachte verloop van de reserve is opgenomen in de begroting 2023, onder de toelichting op de balans (onder Eigen Vermogen) <https://heusden.begroting-2023.nl/p5272/eigen-vermogen>. Het risico is dat, mochten er binnen het Sociaal Domein tekorten ontstaan waarvoor de reserve niet toereikend is, het tekort ten laste van het resultaat komt. De mogelijkheid dat zich deze situatie in de toekomst voor zal doen is niet uit te sluiten. Overigens wordt dit risico wel meegenomen in de risicoparagraaf en de afweging van het benodigde weerstandsvermogen.
3. Zie de toelichting op de balans, onder Eigen Vermogen. Hierin is de stand en het verloop van de reserves te vinden alsmede een toelichting.

81. Pagina 78
Programma Sociaal Domein, jeugdbeleid
Fractie: Heusden één
Vraag: Goede voeding is belangrijk voor een opgroeiend kind, kinderen die geen goede voeding krijgen lopen een vergrote kans op ziekte en andere (sociale) problemen. Hoeveel kinderen gaan er in de gemeente Heusden zonder of met slecht ontbijt naar school? En welke maatregelen zijn er om dat tegen te gaan?

Antwoord: Er zijn nog geen aanvullende maatregelen genomen. Dit wordt wel in de gaten gehouden in relatie tot de landelijke ontwikkelingen. In de meest recente cijfers (jeugdmonitor 2021) zien we dat 97% van de basisschoolkinderen dagelijks ontbijt. De landelijke tendens, zoals we die horen in de media, zien we niet terug.

82. Pagina 79
 Programma Sociaal Domein, armoedebeleid
 Fractie: DMP Heusden
 Vraag: "Tekst: 'We willen het huidige armoedebeleid uitbouwen tot een armoedepreventiebeleid'.
 Vraag: De nota armoedebeleid dateert uit 2008. Betekent dat met 'het uitbouwen van het armoedebeleid' er een nieuwe nota armoedebeleid komt? "
- Antwoord: Ja, er komt een nieuwe nota armoedebeleid. Naast de huidige inzet op het gebied van armoede zal er in de nieuwe nota meer aandacht komen voor preventieve inzet.
83. Pagina 80
 Programma Sociaal Domein, Gezondheid
 Fractie: Heusden één
 Vraag: Wordt er in het kader van gezondheid (en bij het onderdeel middelengebruik) slechts ingezet op een preventieve aanpak?
 Is er geen vorm van repressieve aanpak, dit met in het achterhoofd dat deze middelen direct schadelijk zijn voor de (maatschappelijke) gezondheid?
- Antwoord: Naast preventie is er aandacht voor ondersteuning van met name jongeren die door het gebruik van middelen in problemen (dreigen) te komen. In de werkgroep middelengebruik werken verschillende partijen samen op een brede aanpak rondom middelengebruik. Verder speelt Justitie een belangrijke rol aan de repressieve kant van de bestrijding van middelengebruik. We werken op dit gebied vanuit veiligheid/handhaving intensief samen met Justitie.
84. Pagina 87
 Programma Duurzaamheid,
 Gemeentebelangen
 Vraag: Blz 87 - Duurzaamheid, Milieu en afval
 In het kader van het programma 'Leefbaarheid in de Dorpen', wordt er samengewerkt met Klimaatplein Heusden. Klimaatplein Heusden heeft samen met studenten van de HAS het plan om samen met inwoners van de kernen Doeveren, Heesbeen, Hedikhuizen, Herpt, Heusden (vesting) en Oudheusden een visie voor Het Land van 't Oude Maasje op te stellen. Deze visie vormt een bijdrage voor de omgevingsvisie van de gemeente Heusden.
- Wat zijn hier de resultaten van?
- Antwoord: Het onderzoek vanuit de HAS heeft een ruimtelijk plan opgeleverd voor verbetering van het leefgebied tussen Oudheusden en Herpt. Studenten van het afstudeerjaar 2021/2022 hebben hiervoor, samen met bewoners een ontwerp gemaakt. Dit ontwerp bewoners wordt binnenkort door de inwonersgroep die hierbij betrokken is, aan het college aangeboden.

85. Pagina 87
Programma Duurzaamheid,
Fractie: Gemeentebelangen
Vraag: Blz 107 - Duurzaamheid, Milieu en afval

Voor inwoners is het fijn en overzichtelijk om te kijken hoe bepaalde zaken in de gemeente geregeld zijn. Denk aan Bouwen en Wonen, Gezondheid, Economie etc. De website waarstaatjegemeente.nl is een handig middel om inzicht te krijgen hoe de gemeente Heusden o.a. vergeleken met buurgemeente ervoor staat. Omdat op de cijfers van Waarstaatjegemeente.nl niet up-to-date zijn, hebben wij contact opgenomen met VNG. De gemeente Heusden is verantwoordelijk voor het doorgeven van informatie en waarstaatjegemeente.nl is verantwoordelijk voor het publiceren van die informatie. De VNG/waarstaatjegemeente.nl heeft géén informatie ontvangen vanuit onze gemeente.

Wordt de informatie alsnog op korte termijn verstrekt?

Antwoord: De Heusdense cijfers die te raadplegen zijn via Waarstaatjegemeente.nl zijn afkomstig uit bestaande bronnen zoals CBS, politie, etc. Daarvoor hoeft de gemeente zelf geen cijfers aan te leveren. Vergelijking met andere gemeenten is via Waarstaatjegemeente.nl op alle thema's mogelijk. Op het onderdeel burgerpeiling nemen wij niet deel omdat wij sinds 2010 hiervoor de wijkatlas maken. Eens per 2 tot 3 jaar wordt voor deze wijkatlas een uitgebreide inwonersenquête gehouden. Deze informatie is omvangrijker dan de informatie die via de burgerpeiling wordt ontsloten.

Naast waarstaatjegemeente.nl, is uitgebreide informatie over verschillende thema's te raadplegen via www.heusden.incijfers.nl. Hier is ook de wijkatlas te vinden waarin sinds 2010 de ontwikkeling van wijken op diverse thema's is opgenomen. Zo kunnen we naar aanleiding van deze ontwikkelingen bijsturen en beleid aanpassen. Deze gegevens uit de wijkatlas kunnen niet via [Waarstaatjegemeente](http://Waarstaatjegemeente.nl) worden ontsloten.

Op <https://www.heusden.nl/organisatie-bestuur/feiten-en-cijfers/> wordt, naast de hierboven genoemde data, ook nog gegevens over gezondheid ontsloten via de wijkfoto die wij in samenwerking met de GGD hebben vervaardigd.

86. Pagina 89
Programma Duurzaamheid, milieu en afval, 8.1 Duurzame energie
Fractie: Heusden Transparant
Vraag: Vallen scholen, sportkantines, buurthuizen et cetera onder de noemer gemeentelijke voorziening? Zo neen, waarom niet en wat dan wel?

Antwoord: De gehele gemeentelijke vastgoedportefeuille valt onder de noemer gemeentelijke voorziening. In het plan van aanpak verduurzaming gemeentelijk vastgoed zijn scholen echter niet opgenomen, omdat voor deze gebouwen het Integraal Huisvestings Plan geldt dat recent geactualiseerd is, inclusief eigen duurzaamheidsdoelstelling.

87. Pagina 89
 Programma Duurzaamheid, milieu en afval, 8.1 Duurzame energie
 Fractie: DMP Heusden
 Vraag: Ook in 2023 subsidie bij energiebesparende maatregelen?
- Antwoord: We willen graag door met het stimuleren van energiebesparende maatregelen in onze gemeente, ook in 2023 en verder. Daarom kijken we dit najaar opnieuw naar hoe deze subsidie het meest effectief ingezet kan blijven worden. Rijkssubsidies en regelingen zijn namelijk ook in ontwikkeling en we willen met gemeentelijke regelingen daarop een aanvullend aanbod hebben voor onze inwoners.
88. Pagina 90
 Programma Duurzaamheid, milieu en afval, 8.1 Duurzame energie
 Fractie: Heusden één
 Vraag: Met 1 energie Hub en 1 zonnenveld en de verdere focus op zon op dak betekent dat als we als gemeente de doelen in 2050 willen halen er veel zonnepanelen op daken bij moeten komen.
- Hoeveel procent van het totale doel kunnen we behalen met zon op dak?
 - Wat houden we dan over dat “in de polder” moet worden opgewerkt?
 - Wat moet er dan concreet na 2030 “in de polder” bij komen?
 - Welke rol gaat Woonveste, als grootste dak eigenaar in onze gemeente spelen bij deze opgave? En hoe gaat de gemeente Woonveste er toe aanzetten?
 - Het stimuleren van elektrisch rijden betekend ook een grotere belasting voor het stroomnet, is een doortastendere aanpak mbt tot zonne- en/of windvelden niet nodig om de oplopende vraag aan te kunnen? Anders gezegd, is 1 hub en 1 zonnenveld voor 2030 niet te weinig?
 - Worden andere vormen van duurzame energie overwogen?
 - Kunnen met de huidige energiecrisis in het achterhoofd zaken niet versneld worden uitgevoerd? En wat zouden de meerkosten zijn?
- Antwoord: In Heusden blijft het aandeel zon op dak groeien. Een indicatie hiervoor kunt u bijvoorbeeld vinden in de benchmark “zon op bedrijfsdaken”:
<https://benchmarkzon.overmorgen.nl/>
 We zien echter dat er nog meer kan en gewenst is. De netcongestie zorgt er op dit moment voor dat de mogelijkheden beperkt zijn. Binnen de REKS is hier aandacht voor. In de herziening van het beleid voor zon- en windenergie zal gekeken worden hoe de gemeente een versnelling kan bewerkstelligen. Woonveste zal in haar woningbestand ook een verduurzamingsslag maken. We blijven als gemeente openstaan voor vernieuwing en innovatie waar het gaat om het opwekken en opslaan van duurzame energie. Het is nu nog niet aan te geven of we daarmee de doelen van 2050 kunnen halen.

89. Pagina 90
 Programma Duurzaamheid, milieu en afval, 8.1 Duurzame energie
 Fractie: Heusden één
 Vraag: Hoe staat het ervoor met het verduurzamen van het gemeentehuis, en daarbij de energiebesparende maatregelen?
- Antwoord: Op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn er reeds energiebesparende maatregelen genomen met een terugverdientijd van 5 jaar. Dit is de energiebesparingsplicht.
 Het gemeentehuis Vlijmen is opgenomen in de prio 11 lijst van te verduurzamen gebouwen, welke in 2030 energieneutraal dienen te zijn. In welk jaar de grootschalige verduurzaming van het gemeentehuis Vlijmen uitgevoerd wordt, ligt nog niet vast en is afhankelijk van de keuzes mbt 1 centrale huisvesting voor de gemeentelijke organisatie.
90. Pagina 90
 Programma Duurzaamheid, milieu en afval, 8.1 Duurzame energie
 Fractie: DMP Heusden
 Vraag: Tekst begroting: We gaan door met het realiseren van energiebesparingen in de gemeentelijke organisatie en waar mogelijk met duurzaam opwekken van energie. Verder verduurzamen we andere gemeentelijke gebouwen wanneer zich op natuurlijke momenten verduurzamingsmogelijkheden voordoen. We voeren dit uit, mits middelen beschikbaar zijn.
 - Wat wordt in bovenstaande tekst bedoeld met gemeentelijke organisatie (over welke gebouwen gaat het hier)?
 - Genoemd wordt 46 gemeentelijke gebouwen. Wat zijn de aantallen in de voorgaande vier jaar?
 - Welke (van deze 46 gemeentelijke gebouwen) zullen in 2023 verduurzaamd worden (ofwel zijn in de begroting meegenomen)?
- Antwoord: 1. Hier worden de volgende gebouwen mee bedoeld:
 A. In het besluit verduurzaming Die Heygrave van 17 september 2019 is ook een besluit genomen over 11 gebouwen die in 2030 verduurzaamd dienen te zijn.
 B. 17 gemeentelijke gebouwen die vallen onder het activiteitenbesluit milieubeheer zijn bedrijven en instellingen verplicht om energiebesparende maatregelen te treffen aan gebouwen waarbij het gas- en/of elektriciteitsverbruik hoger is dan de vastgestelde norm. De norm is meer dan 50.000 kWh of aardgasverbruik hoger dan 25.000m3 per jaar. Dit is reeds uitgevoerd.
 C. 4 gemeentelijke gebouwen die vallen onder de C-label verplichting vanuit de rijksoverheid Vanaf 2023 is ieder kantoor in Nederland groter dan 100m2 verplicht om minimaal energielabel C te hebben. Dit is reeds uitgevoerd.
 D. Gemeentelijke gebouwen die in aanmerking komen voor verduurzaming via nieuw onderhoudsplan 2024 t/m 2029 (DMJOP). Plan is nog in ontwikkeling en gaat na vaststelling in 2023 vanaf 2024 van kracht.
 2. In de periode voor 2018 telde de gemeente Heusden 59 gemeentelijke gebouwen die opgenomen waren in het MJOP.
 3. Sportzaal de Vennen in Drunen zal in 2023 worden verduurzaamd en het voornemen is, om de raad in 2023 een voorstel te doen voor de verduurzaming van sportzaal de Kubus in Oudheusden. De uitvoering zal dan plaatsvinden in 2024.

91. Pagina 90
 Programma Duurzaamheid, milieu en afval, 8.1 Duurzame energie
 Fractie: Heusden één
 Vraag: Wat zijn eventuele gezondheidseffecten voor onze inwoners?
- Antwoord: Eventuele hinder van windturbines zijn vooral geluid en slagschaduw. Omdat in een energiehubs naast opwek ook transport, omvorming en opslag van elektriciteit mogelijk zijn, kijken we ook naar mogelijke gezondheidseffecten daarvan. Bij ontwikkeling van een energiehubs zal ook een project-MER (milieu effect rapportage) moeten worden gedaan om de milieu- en gezondheidseffecten van het project in beeld te brengen.
92. Pagina 90
 Programma Duurzaamheid, milieu en afval, 8.1 Duurzame energie
 Fractie: DMP Heusden
 Vraag: In 2030 is de CO₂ uitstoot van de gebouwde omgeving 30% lager dan in 2021 => hoever zijn we nu na 1 jaar? Hoe vaak wordt dit percentage geeikt om te monitoren of dit haalbaar is?
- Antwoord: De Regionale Klimaatmonitor (<https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/co2-uitstoot>) geeft inzicht in de CO₂ uitstoot voor onze gemeente. Deze data wordt jaarlijks vernieuwd. Omdat 2022 nog een lopend jaar is zijn hier nog geen gegevens voor beschikbaar.
93. Pagina 90
 Programma Duurzaamheid, milieu en afval, 8.1 Duurzame energie
 Fractie: Heusden één
 Vraag: Wat zijn de overwegingen om aan te sluiten bij het Regionaal Publiek Ontwikkelbedrijf?
- Antwoord: In de REKS 1.0. zijn een aantal overwegingen opgenomen om een Regionaal Publiek Ontwikkelbedrijf op te richten. Dit zijn:
- Mogelijk maken van een integrale gebiedsontwikkeling: koppeling met andere functies in het buitengebied. *Marktpartijen zullen dit niet oppakken*
 - Mogelijk maken (ook financieel) van projecten voor klimaatadaptatie. *Dergelijke projecten kosten alleen maar geld: markt pakt dat niet op*
 - Mogelijk maken van 50% burgerparticipatie. *Ervaring is dat marktpartijen maar beperkte participatie organiseren*
 - Bundeling van kennis en kunde *We kunnen door bundeling efficiënt de projecten ontwikkelen en ervan leren*
 - Efficiënter aansluiten op energienetwerk: programmeren en prioriteren *Marktpartijen zijn hierop moeilijk te sturen*
 - Andere (financiële) argumenten, bijv. geld in de regio houden en niet naar het buitenland, mogelijkheden voor aandeelhouders om extra inkomsten te krijgen
- Deze overwegingen spelen ook lokaal mee bij deelname aan het ontwikkelbedrijf. Maar het is ook belangrijk mee te wegen wat we in Heusden willen met de ontwikkeling van een energiehubs, wie die ontwikkeling gaat doen en waar revenuen, maar ook risico's belanden.

94. Pagina 92
 Programma Duurzaamheid, milieu en afval, 8.4 Duurzaam – Sociale gezonde leefomgeving
 Fractie: DMP Heusden
 Vraag: De stichting Ondernemend Heusden Duurzaam ondersteunt bij de uitvoering van de Green Deal met het bedrijfsleven, wat zijn de ambities binnen deze Green Deal en zijn deze inzichtelijk? Wordt dit ook gemonitord?
- Antwoord: De Green Deal wordt naar verwachting eind dit jaar gesloten. Hierin komen afspraken en doelstellingen te staan over, bijvoorbeeld, duurzame energie, energiebesparing en klimaatadaptatie. Hoe dit gemonitord gaat worden is nog niet precies uitgewerkt, maar een jaarlijkse rapportage over de voortgang is wel opgenomen.
95. Pagina 96
 Programma Duurzaamheid, milieu en afval, grafiek waar gaat het geld naartoe
 Fractie: DMP Heusden
 Vraag: In 2023 wordt er 104.000,- uitgetrokken voor hondenvoorzieningen in de openbare ruimte. Waar wordt dit geld precies aan besteed? Waar moeten we dan aan denken, zijn er specifieke voorbeelden?
- Antwoord: Het bedrag van € 104.000 is bedoeld voor de bestrijding van overlast door honden. Daarvan is € 60.000 bestemd voor lediging van de hondenpoepcontainers. € 25.000 is bestemd voor diverse aanschaffingen, zoals aanschaf van hondenpoepcontainers en de aanleg en onderhoud van hondenuitrenvelden. De resterende € 19.000 betreft calculatorische BTW.
96. Pagina 98
 Programma Bouwen en wonen
 Fractie: Heusden Verbindt
 Vraag: Kappen van bomen neem ontzettend toe. Veruit de meeste vergunningen zijn als gevolg van GOL. Waarom vallen deze kosten niet binnen het GOL project?
- Antwoord: De aanvrager betaalt de leges. De aanvrager is in dit geval de aannemerscombinatie GOL en als gemeente zijn wij bevoegd gezag.
97. Pagina 99
 Programma Bouwen en wonen
 Fractie: Gemeentebelangen
 Vraag: Blz. 99 - Bouwen en wonen
 Volgens de nieuwe Huisvestingswet mogen gemeenten voor de gehele 50% bepalen hoe zij deze ruimte verdelen tussen mensen met een economische, maatschappelijke of een lokale binding. Ze mogen dus ook de gehele 50% toewijzen aan inwoners van de eigen gemeente.
 Sinds een paar jaar heeft Woonveste samenwerking met WoonServiceRegionaal. De beschikbare woningen en garages van Woonveste worden aangeboden op de website van WoonServiceRegionaal. Hier staan ook huurwoningen van andere woningcorporaties met woningaanbod in de gemeenten 's-Hertogenbosch, Boxtel, Oss, Boekel en een gedeelte van Bernheze, Sint-Michielsgestel en Schijndel.

Gaat het college gebruik maken van de 50% regeling voor de toewijzing van woningen/garages aan inwoners van eigen gemeente?

Antwoord: Het gaat hier om een wetswijziging die nog niet van kracht is. We blijven deze ontwikkeling volgen en indien nodig zetten we deze maatregel in. Tijdens de thema avond Wonen op 16 november 2022 gaan we hier verder op in.

98. Pagina 99/100

Programma Bouwen en wonen

Fractie: Gemeentebelangen

Vraag: Blz. 99/100 – omgevingswet

De omgevingswet bundelt en moderniseert de wetten voor de leefomgeving. De Omgevingswet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving. Ook ingewikkeld, maar een veel minder tastbare complexe opgave is dat deze wet moet leiden tot meer (mede)eigenaarschap bij en een grotere rol van inwoners en ondernemers. De gedachte is dat burgers meer zeggenschap krijgen bij de inrichting van en besluitvorming over hun leefomgeving. Dit wil zeggen dat inwoners mee kunnen en (misschien moeten) denken over bijvoorbeeld: de verkeersveiligheid, duurzame mobiliteit, kwaliteit openbare ruimte, openbare verlichting.

We lezen met het invoeren van de omgevingswet werkdruk zal toenemen. Is daar voldoende ambtelijke capaciteit voor beschikbaar? Hoe denkt het college in de toekomst de inwoners/ondernemers te betrekken bij de genoemde punten?

Antwoord: Bij het bepalen van de benodigde formatie is voor zover mogelijk, rekening gehouden met de effecten van de Omgevingswet, de huidige werkdruk en de langere tijd van inhuur. Naar nu wordt ingeschat is de begrote formatie-omvang voldoende om te voldoen aan de eisen die de Omgevingswet gaat stellen. Wel blijft het gezien de krapte op de arbeidsmarkt een uitdaging om deze formatie in te vullen. Extra formatie kan niet voorkomen dat de dienstverlening na inwerkingtreding van de Omgevingswet onder druk blijft staan.

De wijze waarop inwoners en ondernemers worden betrokken bij de besluitvorming omtrent ruimtelijke ontwikkelingen wordt door de raad vastgelegd in de nog vast te stellen 'Beleidsregels Participatie Omgevingswet'.

99. Pagina 100

Programma Bouwen en wonen, Woonwagens

Fractie: Heusden Transparant

Vraag: Heeft het "behoud van eigen culturele identiteit" betrekking op mogen wonen in een woonwagen op een standplaats of raakt het volgens het EVRM en het beleidskader van Biza, ook aan het in familieverband moeten kunnen leven?

Antwoord: Beide, indien mogelijk. Er zijn echter grenzen aan de mogelijkheden die locaties bieden en wat de woningzoekenden willen. Het is geen automatisme dat een locatie groeit/krimpt bij groei/afname van de huidige bewoners van de locatie en de woningzoekenden.

100. Pagina 101
 Programma Bouwen en wonen, Doorstroming en betaalbaarheid
 Fractie: Heusden één
 Vraag: Minister de Jonge streeft naar 30% sociale huurwoningen. Waarom zit de gemeente Heusden onder dit streven?
 De wachttijden voor een sociale huurwoning zijn momenteel enorm. Met hoeveel lopen de wachttijden met die 400 extra woningen terug?
- Antwoord: In de door de raad vastgestelde woonvisie wordt uitgegaan van 25% sociale huurwoningen. In de kader van de prestatieafspraken is de ambitie opgenomen in de periode 2022 tot en met 2025 400 nieuwe sociale huurwoningen toe te voegen. 400 komt in de praktijk neer op circa 30%. Met de kennis van nu is de genoemde 30% een streven (inspanningsverplichting) en geen resultaatverplichting.
- Wat het toevoegen van de woningen betekent voor de wachttijden (we spreken voortaan van slagingskansen) is niet te zeggen, nieuwe woningen worden gefaseerd gerealiseerd en aangeboden. De vraag naar woningen is ook continue onderhevig aan verandering. Feit is wel dat het toevoegen van sociale huurwoningen bijdraagt aan een grotere slagingskans voor woningzoekenden.
101. Pagina 109
 Programma Overig, Algemene dekkingsmiddelen
 Fractie: CDA Heusden
 Vraag: - totaal lasten 2.015
 - totaal baten 88.535
 - saldo 86.248
 Hoe verhouden zich deze bedragen met de recapitulatie op pagina 235?
- Antwoord: Het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen heeft als doel om inzichtelijk te maken welk bedrag in de begroting ingezet wordt voor niet specifieke bestedingsdoeleinden en dient als dekking voor 'algemene' lasten in de begroting.
 De recapitulatie op pag 235 is breder; deze bevat alle inkomsten en uitgaven die volgens het BBV (Besluit Begroting en verantwoording) als algemeen dekkingsmiddel moeten worden verantwoord.
 Verschillen betreft bijvoorbeeld de reclamebelasting (die doorgesluisd wordt naar de ondernemersvereniging Drunen) en het gedeelte van de OZB opbrengst bedrijven dat dient als dekking voor het GOL. Deze opbrengsten kunnen niet ingezet worden voor willekeurige uitgaven in de gemeentebegroting (en zijn daarom dus niet opgenomen in het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen), maar moeten wel als algemeen dekkingsmiddel verantwoord worden in de recapitulatie op basis van het BBV.

102. Pagina 109
 Programma Overig, Algemene dekkingsmiddelen
 Fractie: DMP Heusden
 Vraag: In 2023 verwacht het college 260.000,- aan hondenbelasting te ontvangen. Dit terwijl er maar 104.000,- besteed wordt aan de hondenvoorzieningen in de openbare ruimte (zie tabel pagina 96). Waar gaat de andere 156.000,- naartoe?
- Antwoord: De 104k betreft alleen de directe kosten voor de bestrijding van hondenoverlast die binnen programma milieu vallen. Daarnaast zijn er ook indirecte kosten zoals personeelskosten, handhavingskosten en de kosten voor het heffen en innemen. Het huidige hondenbeleid, dat stamt uit 2014, wordt geëvalueerd en mogelijk herzien. In aanloop naar een herzien beleid voeren we in 2023 ook nog pilots uit ten aanzien van aanvullende voorzieningen voor honden. De kosten hiervan zijn overigens nog niet in deze begroting opgenomen. Bij de definitieve vaststelling van dit beleid zullen dan ook keuzes over de bijbehorende kosten en de benodigde opbrengsten en de tarieven worden overlegd.
103. Pagina 110
 Programma Overig, Overhead
 Fractie: DMP Heusden
 Vraag: P&O/HRM (tabel overhead): Het verschil tussen de jaren 2022 en begroting 2023 wordt niet verklaard bij analyse onder de tabel. Waarom verhoging?
- Antwoord: De verhoging is € 126.000 en de verklaring staat onder de tabel
<u>P&O/HRM</u>	
De raming van overwerkvergoedingen is opgenomen in het centrale flexbudget.	50.000
Aan het begin van het jaar wordt gekeken hoeveel de totale overwerkvergoeding was van het jaar daarvoor. Dit bedrag wordt dan uit het centrale flexbudget gehaald en op een apart budget onder 'P&O/HRM' geraamd.	
Voor de jaren 2023 tot en met 2025 is het wervingsbudget verhoogd met een jaarlijks bedrag van € 135.000.	-135.000
De aanschaf van elektrische dienstvoertuigen zorgt voor hogere lasten in 2023 (kapitaallasten, onderhoud en verzekering)	-41.000
104. Pagina 114
 Programma Overig, Onvoorzien
 Fractie: CDA Heusden
 Vraag: Waarom staat Uitgaaf onvoorzien ad € 230.000 niet op de recapitulatie op pagina 235?
- Antwoord: Onvoorzien is als onderdeel van lasten opgenomen onder '0.8 Overige baten en lasten'.

105. Pagina 119
Paragraaf Lokale heffingen
Fractie: DMP Heusden
Vraag: De te verwachten kosten (€ 4.486.026) zijn niet gelijk aan het bedrag vermeld in de grafiek bij programma Duurzaamheid, milieu en afval
- Antwoord: Het bij de vraag genoemde bedrag ad € 4.486.026 bestaat uit meerdere onderdelen. In de betreffende grafiek bij het programma Duurzaamheid worden de kosten binnen dit programma gepresenteerd. Naast het bedrag ad € 4.031.000 dat in de grafiek voor beheer en onderhoud riolering genoemd is, is in deze grafiek ook nog een bedrag ad € 430.000 opgenomen in de directe apparaatskosten ad € 1.753.000. Het resterende verschil maakt onderdeel van programma 3 verkeer en vervoer. In de paragraaf lokale heffingen staat beschreven dat ook overhead en een deel van taakveld verkeer en vervoer wordt meegenomen in de te verwachten kosten. Deze kosten vallen respectievelijk onder programma verkeer en vervoer en overhead.
106. Pagina 133
Paragraaf Onderhoud kapitaallasten
Fractie: Gemeentebelangen
Vraag: Blz. 133 - Onderhoud kapitaalgoederen - Onderhoudstoestand wegen:
Periodiek worden de wegen binnen de gemeente op kwaliteit geïnspecteerd volgens de CROW-richtlijnen. Met de resultaten van deze visuele inspectie (augustus/september 2021) kan er iets gezegd worden over de onderhoudstoestand. De resultaten van deze inspectie zijn bij het schrijven van deze paragraaf nog niet bekend.
- Wanneer zijn de resultaten bekend en wilt u deze resultaten dan direct delen met de raad?
- Antwoord: De resultaten van de weginspectie van 2021 waren bekend in augustus/september van dat jaar. Deze gegevens zijn ingelezen in het beheerprogramma Kikker. Het beleidsplan wegen 2022-2026 dat door u is vastgesteld is hiervan een uitwerking. In de bijlage van het beleidsplan is een wegenplanning opgenomen. Bij het vaststellen van het beleidsplan is tevens afgesproken dat de wegenplanning om de 2 jaar op basis van de weginspectie wordt geactualiseerd.
107. Pagina 136
Paragraaf Onderhoud kapitaallasten
Fractie: Heusden Transparant
Vraag: 1. Wanneer kan de raad een voorstel verwachten om ook ten aanzien van gemeentelijke gebouwen afscheid te nemen van het beginsel "Veilig en Heel" als het om onderhoud en instandhouding gaat?
2. Geldt het beginsel dat alle gemeentelijke gebouwen in 2030 energieneutraal moeten zijn, ten aanzien van alle gemeentelijke gebouwen?
3. Zo niet, kunnen wij dan een overzicht ontvangen op welk moment in de toekomst gemeentelijke gebouwen wel moeten voldoen aan het criterium energieneutraal?
- Antwoord: 1. Dit wordt meegenomen in de actualisatie van het (D)MJOP wat in 2024 van kracht gaat. Eind 2023 kan de raad hiervoor een voorstel verwachten.

2. Nee, besloten is dat dit geldt voor de 11 gebouwen die meegenomen zijn in het besluit van 17 september 2019, verduurzaming Die Heygrave.
3. Zie antwoord bij vraag 2. Overige gemeentelijk gebouwen worden behandeld tijdens de actualisatie van het MJOP.

108. Pagina 143
 Paragraaf Bedrijfsvoering
 Fractie: Heusden één
 Vraag: Arbeidsmarkt staat onder hoogspanning vacatures worden steeds moeilijker om in te vullen. Dit brengt risico's met zich mee, hier wordt ook aangegeven werkzaamheden blijven liggen of worden opgepakt door collega's
1. Hoe groot is het risico dat er projecten straks vertraging oplopen?
 2. En dat het gevolgen heeft voor onze dienstverlening aan onze klant?
- Antwoord: Landelijke trend is dat de werkdruk binnen gemeenten oploopt wat gevolgen heeft voor het ziekteverzuim.
 De tijd die we nodig hebben voor de invulling van vacatures loopt op en er is ook minder aanbod ten aanzien van inhuur.
- We spannen ons tot het uiterste in om projecten volgens planning uit te voeren en de dienstverlening naar de klant optimaal te houden. Dat neemt niet weg dat er soms prioriteiten moeten worden gesteld. Hetgeen kan leiden tot vertraging of wat de burger / klant kan merken in de dienstverlening.
- Hierbij is het ook van belang dat de krapte op de arbeidsmarkt gevolgen heeft voor de beschikbaarheid van materialen en personeel bij onze partners en leveranciers waaronder aannemers. Ook dat kan gevolgen hebben voor de planning van projecten.
109. Pagina 143
 Paragraaf Bedrijfsvoering
 Fractie: Heusden één
 Vraag: Welke maatregelen worden er genomen om personeel vast te houden? Zeker als het gaat om personeel dat doorstroomt naar grotere gemeenten?
- Antwoord: Binnen de mogelijkheden wordt er alles aan gedaan om goede medewerkers te behouden. We zijn voortdurend met medewerkers in gesprek over het groeien en boeien van medewerkers, daarbij is het van belang de talenten te behouden. Deze talenten geven we kansen om door te stromen in de organisatie zodat we goede MogelijkMakers langer behouden.
- De arbeidsvoorwaarden binnen gemeenten zijn geharmoniseerd in de cao. Dat neemt niet weg dat de salarissen voor functies verschillend kunnen zijn; met name bij grotere gemeenten.

110. Pagina 143
Paragraaf Bedrijfsvoering
Fractie: Heusden één
Vraag: WOO: Welk niveau van de WOO streeft de gemeente Heusden in eerste instantie en op de lange termijn na?
- Antwoord: Via de Raadsinformatiebrief van 13 april 2022 hebben we u over de inwerkingtreding en implementatie van de Wet open overheid (Woo) geïnformeerd.
Uitgangspunt is het niveau dat volgt uit de landelijk gefaseerde invoering van de WOO. Veel is al openbaar in Heusden, maar er moet ook op termijn meer en actiever worden geopenbaard. Dit wordt vanuit het Rijk in de loop van de komende jaren gefaseerd ingevoerd. Hiervoor zal een landelijke voorziening worden uitgerold, genaamd 'Plooi'. Uit oogpunt van zorgvuldigheid en om als organisatie daar kennis mee op te doen volgen wij de landelijke fasering.
Vooruitlopend daarop hebben we aangekondigd aan de slag te gaan met onderzoek naar de mogelijkheden om in twee categorieën actiever te gaan openbaren:
- de beslissingen op Woo-verzoeken en de daarbij behorende openbaar verklaarde stukken;
 - de ingezonden brieven aan de raad. Daarbij moet de wijze waarop deze worden gepubliceerd en het waarborgen van privacy etc. worden gezien.
111. Pagina 163
Paragraaf Grondbeleid
Fractie: DMP Heusden
Vraag: Waarom komen de waarden uit de 2e grafiek (paragraaf grondbeleid) niet overeen met de waarden uit de grafieken (opbrengsten en kosten) van het onderdeel programma's bouwen en wonen?
- Antwoord: Dit komt doordat de projecten in het grondbedrijf zowel betrekking hebben op het programma 'bouwen en wonen' als het programma 'Economie en recreatie' (voor de bedrijventerreinen).
- Dus de betreffende waarden zijn verdeeld over twee programma's.
112. Pagina 168
Uitgangspunten begroting 2023 en meerjarenraming
Fractie: DMP Heusden
Vraag: De voorlopige reservering als loonkostenstijging voor 2023 is 3,6% en er wordt een jaarlijkse periodieke stijging van 0,5% opgenomen, is dit niet wat weinig gezien het feit dat de CAO afloopt 1-1-2023 en er in verband met de inflatie meer salarisstijging verwacht wordt na onderhandelingen?
- Antwoord: Ons uitgangspunt is de meicirculaire gemeentefonds waarin het percentage loonontwikkeling is opgenomen. Mocht er in een nieuwe CAO een hogere loonkostenstijging worden afgesproken dan zal dit ook doorwerken in de loonindexering van volgende circulaires en worden we daarvoor gecompenseerd via de algemene uitkering gemeentefonds.

113. Pagina 177

Verschillenanalyse per programma

Programma Bestuur en beheer

Fractie: Gemeentebelangen

Vraag: Blz. 177: Er worden met ingang van 2023 geen structurele opbrengsten meer voorzien vanuit de voormalige taakstelling verkoop gemeentelijke eigendommen". Het totaal behaalde nettoresultaat uit de verkoop van gemeentelijke eigendommen bedroeg in 2021 nog €543.000, =
Sinds welke datum/besluit is de taakstelling verkoop gemeentelijke eigendommen stopgezet? Is er nog een overzicht van gemeentelijke eigendommen beschikbaar die op de (voormalige?) taakstellingslijst stonden?

Antwoord: Voortvloeiend uit de economische crisis van 2008 zijn in 2013 panden aangewezen waarvan het niet noodzakelijk was om in bezit te houden. Het bezit van panden is voor de gemeente namelijk immers geen doel op zich. De objectenlijst is in de periode 2015-2022 door verkoop dan wel sloop afgewerkt. Wanneer er nu een pand in aanmerking komt voor verkoop valt dit onder de reguliere werkzaamheden van het cluster Vastgoed. (Het is immers geen core business en er zijn geen panden meer die verkocht moeten worden, alleen wanneer het zich aandient). De objectenlijst is, aangevuld met de status per oktober 2022, onderstaand weergegeven.

Te verkopen panden

Prognose	Adres	Status okt-22
2016	Beukstraat 15, Drunen	Verkocht,
2016	Grotestraat 73, Drunen	Verkocht, 15-6-2018
2016	Priemsteeg 9, Vlijmen	Verkocht, 7-4-2021
2016	Tuinbouwweg 31 en 31B, Haarsteeg	Verkocht, 27-12-2016
2016	Wilhelminastraat 30a/b, Vlijmen	Verkocht, 10-5-2016
2016	Vismarkt 1A, Heusden	Verkocht, 1-6-2016
2016	Kerkstraat 33A, Elshout	Verkocht, 1-10-2020
2016	Kerkstraat 33B, Elshout	Verkocht, 1-10-2020
2016	Grotestraat 2, Heesbeen	Sloop
2016	Torenstraat 85, Drunen	Verkocht, 30-12-2016
2016	Julianastraat 10	Verkocht, 4-2-2019
2016	Donkhof	Verkocht
2016	Julianastraat 6	Verkocht, 1-6-2016
2017	Pastoor Smoldersstraat 6, Vlijmen	Sloop
2017	Wijksestraat 6, Heusden	Verkocht, 7-1-2020
2017	Wijksestraat 1, Heusden	Verkocht, 3-6-2022
2017	Herptsestraat 4, Heusden	Koopovk. getekend, nog over te dragen
2017	Demer 1, Heusden	Koopovk. getekend, nog over te dragen
2017	Parklaan 2, Vlijmen	Verkocht
2017	Rembrandtlaan 25, Oudheusden	Sloop
2017	Schoolstraat	Sloop 2022/2023
2017	Constantijn Huijgensstraat 3 en Jacob van Lennepstraat 2, Vlijmen	Sloop

2017	Wolput/ Looiersteeg	Verkocht, 26-3-2018
2018	Heistraat 20A, Vlijmen	Sloop
2018	Constantijn Huijgensstraat 3 en Jacob van Lennepstraat 2, Vlijmen	Sloop
2018	Putterstraat 92, Heusden	Blijft vooralsnog verhuur
2018	Nassaudwarsstraat 1a	Verkocht, 2-7-2019
2019	Haarsteegsestraat 35B, Haarsteeg	Sloop

114. Pagina 177
 Verschillenanalyse per programma
 Programma Bestuur en beheer
 Fractie: DMP Heusden
 Vraag: Het meerjarig onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen (MJOP) kent een looptijd tot en met 2023. Voor de periode 2024-2029 is daarom een actualisatie van het MJOP nodig. Voor het opstellen hiervan wordt een extern adviesbureau ingeschakeld. De kosten hiervoor bedragen circa € 25.000. Dit bedrag is eenmalig beschikbaar gesteld in de 1e berap 2022. Wordt dit nu doorgeschoven naar 2023? Wordt bij de uitwerking van het MJOP ook de kosten verduurzaming meegenomen?
- Antwoord: 1. Als de werkzaamheden in 2022 niet gereed zijn, wordt dit bedrag doorgeschoven naar 2023.
 2. Ja, bij de uitwerking van het nieuwe MJOP (2024 t/m 2029) wordt er een optie voor verduurzaming meegenomen.
115. Pagina 178
 Verschillenanalyse per programma
 Programma Bestuur en beheer
 Fractie: Heusden Transparant
 Vraag: Kunt u aangeven waar in de begroting en welke consequenties qua wachtgeld voortvloeien uit het vertrek van 2 wethouders?
- Antwoord: Deze kosten worden opgenomen in de tweede bestuursrapportage 2022. Hiertoe wordt in 2022 een eenmalige voorziening wachtgeld gevormd ter grootte van € 700.000.
116. Pagina 186
 Verschillenanalyse per programma
 Programma Economie en recreatie
 Fractie: Gemeentebelangen
 Vraag: We lezen op blz. 186 dat er nog in 2022 een Kerkenvisie wordt opgesteld. Zit dat nog steeds in de planning?
- Antwoord: Hiermee is een start gemaakt. Verwachting is dat deze in 2023 wordt afgerond.

117. Pagina 191
 Verschillenanalyse per programma
 Programma Sport en cultuur
 Fractie: Heusden één
 Vraag: In de bestuursrapportage 2022 zijn middelen beschikbaar gesteld om het initiatief 'De Hoge Heide 2025' te ondersteunen, incidentele kosten (33.000
 Wat is op dit moment de status van deze plannen?
- Antwoord: Met de beschikbaar gestelde middelen wordt een adviesbureau de opdracht gegund om de eerste verkenning en ideeën van het sportpark verder uit te werken. Aan de hand daarvan wordt ook meer duidelijk over de uitvoerbaarheid van alle plannen. Oplevering van een en ander vindt plaats in het 2^e kwartaal van 2023.
118. Pagina 190
 Verschillenanalyse per programma
 Programma Sociaal Domein
 Fractie: Gemeentebelangen
 Vraag: Blz. 190: De zgn. Asschergelden zijn in 2021 niet volledig besteed. Wat is hier de reden van en waar wordt dit resterende budget (€64.000, =) nu voor gebruikt in 2023?
- Antwoord: Met onder andere diverse VVE programma's voor thuis, VVE op de peuteropvang, Spel & Boek in de bibliotheek en het VoorporTAAL op de basisscholen hebben we een goed aanbod in Heusden op het gebied van taalondersteuning voor de jongste doelgroep. Dit aanbod wordt jaarlijks onafhankelijk getoetst. De middelen die we vanuit het rijk krijgen zijn hoger dan de uitvoeringskosten. Dit zorgt voor een jaarlijks onderschrijding op deze middelen. Hierdoor verwachten we dat ook in 2022 en in 2023 deze gelden niet volledig besteed zullen worden. De komende bestuursperiode wordt taalonderwijs in de volle breedte (0-99 jaar) aangepakt. Mogelijk zien we dan wel een stijging van de uitvoeringskosten en worden wel alle middelen aangesproken.
119. Pagina 195
 Verschillenanalyse per programma
 Programma Sociaal Domein
 Fractie: Heusden Verbindt
 Vraag: De kosten voor hulp bij het huishouden (HBH) blijven stijgen hiervoor wordt nu € 554.000 extra gereserveerd. Aan welke criteria moet de cliënten voldoen om in aanmerking te komen voor hulp. (Wat is de hulpvraag?)
- Antwoord: De criteria voor het krijgen van HBH via de Wmo zijn opgenomen in de verordening Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp 2021 (artikel 10). Wanneer in het sociaal netwerk of andere voorliggende voorzieningen de zorg niet geleverd kan worden en deze wel noodzakelijk is om het resultaat te bereiken, kan aanspraak gedaan worden op HBH via de Wmo. Bij de beoordeling wordt ook rekening gehouden met de in de 'Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Heusden 2020' duiding van (boven)gebruikelijke hulp.

120. Pagina 195
 Verschillenanalyse per programma
 Programma Sociaal Domein
 Fractie: Heusden Verbindt
 Vraag: Kosten voor begeleiding zorg in natura (blz. 195) waarop is het gebaseerd dat er een afname van het aantal cliënten plaats vindt? Is dit niet te rooskleurig?
- Antwoord: De afname van het aantal cliënten is gebaseerd op de afname die we nu in 2022 zien ten opzichte van 2021. Of dit te rooskleurig is, zal volgend jaar blijken. In 2023 start de begeleiding Wmo volgens de nieuwe regionale inkoop. Daarvoor is een lumpsum budget vastgesteld, waarbij een van de uitgangspunten is dat in een nieuwe vorm efficiënter ondersteuning geboden kan worden en daarmee even goede ondersteuning ingezet kan worden.
121. Pagina 196
 Verschillenanalyse per programma
 Programma Sociaal Domein
 Fractie: Heusden Verbindt
 Vraag: Er is een bedrag van € 185.000 subsidieregeling op basis van uitvraag aan O3 voor extra inzet van 3 ft's jongerenwerkers
 Wanneer denkt men dat de jongerenwerkers worden ingezet? (blz. 196)
- Antwoord: 1,72 fte; werving hiervoor is voor de zomer gestart; nieuwe medewerkers zijn aangetrokken. Eén is reeds gestart en de ander zal binnenkort starten.
122. Pagina 196
 Verschillenanalyse per programma
 Programma Sociaal Domein
 Fractie: Heusden één
 Vraag: De woningaanpassingen worden duurder daardoor bijstellingen (38.000)
 Kosten en het gebruik van rolstoel- en vervoersvoorzieningen zijn gestegen (84.000)
 Kunt u van beide de stijgingen nader onderbouwen?
- Antwoord: Voor een groot deel zijn de hogere kosten het gevolg van de toegepaste indexering. Daarnaast verwachten we dat er nog sprake zal zijn van een lichte toename van het aantal mensen dat een beroep doet op de gemeentelijke voorzieningen (hulpmiddelen, woningaanpassingen en vervoersvoorziening).
123. Pagina 198
 Verschillenanalyse per programma
 Programma Sociaal Domein
 Fractie: Heusden Verbindt
 Vraag: De kosten voor hulp bij het huishouden is het gevolg door tariefsverhoging € 485.000 (blz 198) Waaruit zijn deze kosten opgebouwd?
- Antwoord: Deze kostenstijging is voor een deel het gevolg van de toegepaste indexering van de tarieven (3%). Maar het grootste deel is een gevolg van het nog steeds toenemende aantal cliënten dat een beroep doet op deze voorziening. We zien in 2022 opnieuw

een toename van ongeveer 100 cliënten en hebben de toename voor 2023 ingeschat op 75.

124. Pagina 200
Verschillenanalyse per programma
Programma Duurzaamheid, milieu en afval
Fractie: Heusden één
Vraag: Er wordt aangegeven vanaf 2023 stopt de jaarlijkse zwerfafvalvergoeding van 50.000
Lezen wij dit goed dat de vele verenigingen die al vele jaren aan het zwerfafvalconvenant meedoen en onze gemeente schoonhouden.
Dat dit convenant komt te vervallen?
- Antwoord: De huidige vergoeding voor de extra aanpak van zwerfafval eindigt inderdaad na 31 december 2022. Daarvoor in de plaats komt een nieuwe vergoeding voor de inzameling van zwerfafval. Hoe deze vergoeding er precies uit komt te zien en hoe hoog deze is, is nog niet bekend. Dat zal naar verwachting medio 2023 meer duidelijk worden.
In de begroting 2023 is, ter compensatie van het wegvallen van de vergoeding, een klein bedrag extra opgenomen voor het opruimen van zwerfafval. Hieruit kunnen de schoonconvenanten worden gedekt.
125. Pagina 224
Nieuw beleid en ingang gezet beleid per programma, Herinrichting park de Schroef
Fractie: Heusden Transparant
Vraag: Welke kaders heeft de raad vastgesteld ten aanzien van deze herinrichting. Zo die er nog niet zijn, wanneer kan de raad die vaststellen?
- Antwoord: De raad heeft geen kaders vastgesteld, omdat het een burgerinitiatief betreft. Dit betekent dat de initiatiefnemers zelf verantwoordelijk zijn voor de participatie en vormgeving van het plan. Het door hun opgestelde beeldplan en projectplan is in een raadsinformatiebrief op 12 april 2022 ter informatie naar u toegestuurd. Uw rol is het beschikbaar stellen van een krediet voor de basisinrichting van het park o.b.v. het beeldplan.
126. Pagina 232
Inkomsten en uitgaven
Fractie: CDA Heusden
Vraag: Deze pagina vermeld een Post onvoorzien en overige stelposten ad € 690.000. Dit bestaat uit?
- Antwoord:
Onvoorziene uitg/Niet in te delen	230.000,00
Prijscomp/Niet in te delen	460.000,00
	690.000,00
- De post Prijscomp/Niet in te delen lasten betreft een voorlopige aanvullende reservering voor het opvangen van de stijgende energiekosten voor de gemeentelijke gebouwen/eigendommen. Zie ook het antwoord op vraag 38.

127. Pagina Bijlage Majeure projecten
Aanvullend uitvoeringskrediet
Fractie: Heusden Transparant
Vraag: Staan hier daadwerkelijk alle aanvullende kredieten?
- Antwoord: Ja voor dit moment. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de raadsvoorstellen van 31 maart 2020 waarin het oorspronkelijke uitvoeringskrediet van € 26,8 mln. is toegelicht en naar het raadsvoorstel van 13 juli 2021 waar het aanvullend krediet van € 3,6 mln. is toegelicht.
128. Pagina Bijlage Majeure projecten
Nadeelcompensatie GOL
Fractie: Heusden Transparant
Vraag: Worden deze kosten nog doorbelast naar een specifieke gemeente of worden zij gedragen door alle deelnemende partijen?
- Antwoord: Kosten voor nadeelcompensatie zijn onderdeel van de totale kostenraming van het project. Deze worden gezamenlijk door de risicodragende partners gedragen.
129. Pagina Bijlage Majeure projecten
Majeurplan Steenenburg
Fractie: Heusden Transparant
Vraag: 1. Wat is de verwachte groei qua werkgelegenheid?
2. Vergt een uitbreiding van de thans vergunde hotelcapaciteit op Steenenburg een nieuw bestemmingsplan? Zo ja, op welke termijn kan de raad een voorstel daartoe verwachten?
3. Kunt u aangeven op een kaartje waar een eventuele nieuwe hotelcapaciteit is gepland en conflicteert dat wel of niet met de informatie die verstrekt is aan kopers van de bouwpercelen tussen de Bosscheweg en het kasteel?
- Antwoord: 1. De ontwikkeling van het SciencePark Landgoed Steenenburg is een proces van meerdere jaren, waarbij de partners in goed overleg en met beleid stapsgewijs tot vervolmaking van het SciencePark komen. Dit proces vergt ongeveer 5 tot 10 jaar. We kunnen op dit moment nog niet zeggen welk type werkgelegenheid precies op het SciencePark wordt gerealiseerd of welke aantallen directe en indirecte werkgelegenheid dit oplevert in de gemeente Heusden. Wel hebben we er het volste vertrouwen in dat deze ontwikkeling de gemeente Heusden ook in de medische sector op de kaart zal zetten en een mooie toevoeging zal zijn aan het type bedrijvigheid dat onze gemeente nu al biedt.
2. Het bestemmingsplan Steenenburg maakt het mogelijk een hotel van maximaal 25 hotelkamers te realiseren in het kasteel en/of in de kasteeltuin. De plannen van Steenenburg Vastgoed I voor een hotel in de kasteeltuin van Kasteel Steenenburg bevinden zich in een verkennende fase en omvatten mogelijk meer dan 25 hotelkamers. Voor een hotel met meer hotelkamers is een herziening van het bestemmingsplan Steenenburg nodig.
Daarnaast werken we aan een ontwerp herzieningsplan voor de reparatie van enkele onderdelen van het bestemmingsplan Steenenburg. Daarbij streven we naar publicatie van het ontwerp herzieningsplan voor eind 2022. Afhankelijk van de voortgang van de plannen van Steenenburg Vastgoed I zou een uitbreiding van het aantal hotelkamers onderdeel uit kunnen maken van dat ontwerp

herzieningsplan. Vaststelling van het betreffende herzieningsplan volgt dan in principe in de eerste helft van 2023.

3. Zoals gezegd bevinden de plannen zich nog in een verkennende fase en kunnen we deze plannen nog niet met u delen. Aan de kopers van bouw kavels in het Zuiden van Landgoed Steenenburg is uitgelegd dat we destijds nog geen exact beeld hadden van de plannen voor het kasteel en de kasteeltuin. Volgens het bestemmingsplan Steenenburg is het mogelijk om het kasteel en de kasteeltuin als volgt te gebruiken:
 - a. één hotel met maximaal 25 hotelkamers;
 - b. horeca in de categorie 1, 2 en 3;
 - c. vergader- en congresfaciliteiten;
 - d. maatschappelijke voorzieningen;
 - e. ten hoogste 1 woning;
 - f. ter plaatse van de 'specifieke bouwaanduiding - kasteel', ten dienste van het restaureren, beheren en in stand houden van kasteel Steenenburg.

Als er zich een ontwikkeling gaat voordoen die niet strookt met bovenstaande gebruiksmogelijkheden uit het bestemmingsplan, dan kunnen de kopers en andere belanghebbenden daar uiteraard hun reactie op geven in de te doorlopen procedures.

130. Pagina Bijlage Majeure projecten
Majeurplan De Grassen
Fractie: Heusden Transparant
Vraag: Hetgeen nog te realiseren valt in plan De Grassen, ligt binnen de 2 km zone van een geitenboerderij. Volgens de GGD kleven daar aanzienlijke gezondheidsrisico's aan. Waarom wordt dit door het College niet gezien als een risico, zeker gezien recente jurisprudentie waarin ondanks het naleven van voorschriften door de overheid, het handelen door de overheid toch wordt gezien als een onrechtmatige daad?
- Antwoord: Het plangebied van fase 2 van De Grassen ligt binnen de 2 km-zone van een aan de Voorste Zeedijk 11 gevestigde geitenhouderij. Er vindt een afweging plaats van het mogelijk verhoogde gezondheidsrisico in relatie tot het belang van de woningbouwontwikkeling in De Grassen. Deze afweging gaat deel uitmaken van de Toelichting van het bestemmingsplan 'De Grassen 2^e fase', dat in voorbereiding is.
- Op basis van recent onderzoek is een eerste afweging gemaakt voor deze situatie. De GGD is om een adviesreactie gevraagd op deze afweging, dat als volgt luidt: "De beoogde woonwijk ligt binnen een straal van 2 km van een geitenhouderij (minimaal 409 meter), dit betekent dat bewoners een verhoogd risico op longontsteking lopen. Er is geen sprake van het bouwen naar de geitenhouderij toe; er liggen nu al andere woningen dicht bij de geitenhouderij dan de nieuw te bouwen woningen. Op dit moment is het nog niet duidelijk waardoor het risico wordt veroorzaakt. Derhalve zijn er nog geen gerichte maatregelen te nemen om het risico te reduceren. Als de gemeente instemt met de bouw van de woonwijk, dan adviseren we om de toekomstige bewoners op het risico te wijzen." Op basis van dit advies vinden wij dat er sprake is van een aanvaardbaar risico op uitbreiding van De Grassen in relatie tot de geitenhouderij. We gaan ook uitvoering geven aan de communicatie naar toekomstige bewoners.

131. Pagina Verkeer
- In de begroting wordt continu uitgegaan dat GOL doorgaat. In geen enkel scenario wordt overwogen om een risicobeheersing, voor als het niet doorgaat, in te bouwen. De kans dat GOL doorgaat in zijn huidige vorm is in onze ogen vrijwel nihil.
- Fractie: Heusden Verbindt
- Vraag:
1. We zien geen reservering dat als GOL niet doorgaat, wat zijn dan de budgettaire consequenties tot op heden? Ergo wat heeft GOL tot op heden gekost? Antwoord op deze vraag is overigens intussen al maanden geleden toegezegd door dhr. Blankers.
 2. Zoals vorig jaar al aangekondigd is GOL het schoolvoorbeeld van de "salamitactiek". Elke keer een beetje. Het is daarom cruciaal voor Heusden Verbindt om exact te weten wat er wordt begroot precies met de 10 miljoen?
 3. Eerder dit jaar in de provinciale staten vergadering heeft de gedeputeerde op antwoord van de vraag "Wat heeft GOL tot op heden gekost" geantwoord, "de kosten tot op heden zijn 45 miljoen". Ook zijn er percentages genoemd van kostenstijging die niet in relatie staat tot het gevraagde extra krediet in de begroting. Is dit bedrag juist? En zo nee, heeft dan de gedeputeerde onjuist gantwoord? En zo ja, hoe verhoud zich dat dan tot de 10 miljoen.
 4. Nu blijkt dat het GVVP-plan (en GOL) ervoor zorgt dat er bovenop deze kosten ook een extra FTE ingezet moet worden. Waarom zijn deze niet opgenomen in de respectievelijke begrotingen/ projecten?
- Antwoord:
1. Het college gaat ervan uit dat het GOL doorgaat. Door gedeputeerde Ronnes is op 10 juni jl. in de themavergadering Ruimte van Provinciale Staten mondeling aangegeven dat er op dat moment circa € 45 mln. reeds is uitgegeven en dat daarvan circa € 6 mln. uitgegeven is aan gerealiseerde projecten.
 2. Zie voor het vervolgproces richting een onderbouwd kredietvoorstel de RIB van 11 oktober jl. m.b.t. de beroepen PIP en vergunning Natuurbescherming GOL.
 3. Zie antwoord op vraag 2.
 4. Project- en plankosten zijn opgenomen in de GVVP- respectievelijk GOL- budgetten. Tot nu toe hadden we aangenomen dat de uitvoering daarvan binnen de bestaande formatie past (en daarom hebben we daar bij het uitvoeringsplan GVVP geen voorstel voor gedaan). Nu blijkt dat die ruimtelijke plannen meer tijd vergen dan voorzien. Daarnaast anticiperen we op natuurlijk verloop binnen het betreffende cluster en heeft deze tijdelijke uitbreiding ook te maken met het zorgdragen van een goede overdracht en inwerkperiode.
132. Pagina Verkeer
- Eén op de vier astmapatiënten in Heusden hebben de klachten min of meer te danken aan fijnstof. Bij twee op de vier hart- en vaatziektes in Heusden, speelt fijnstof een rol. Bij mensen met longkanker is dit een op zeven. Uiteindelijk ga je in Heusden 348 dagen eerder dood door de hoeveelheid fijnstof. Harde cijfers, die slechts tot één conclusie leiden: fijnstof is een moordenaar op termijn, zo kreeg een bijna volgepakte ouderensociëteit D'n Elshof in Elshout deze week te horen van Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden.
- Fractie: Heusden Verbindt
- Vraag:
1. Kan het college duidelijk maken, als het college zo overtuigd is van "schone lucht" hoe ze dat gaan realiseren als "verspreiden leidt tot veel omrijden binnen gol" veel meer uitstoot (zie alleen al de verkeerseffecten in het recentelijke plan van de Vijfhoevenlaan). En is "schone lucht" kosten opgenomen in de begroting?

2. Als het gaat over gezondheid, als gevolg van GOL ontstaat er een aanzienlijke toename van (ultra)fijnstof maak ons dan eens duidelijk hoe GOL dan bijdraagt aan gezondheid, leefbaarheid? En wat zijn de kosten op termijn? Immers onlangs is al eens duidelijk geworden dat Heusden extreem ongezond is.

Antwoord: 1. Zie het antwoord op vraag 1 van de art. 43 vragen over antwoorden aan raadslid H. Simsek (GB) over stikstof. Het antwoord op de laatste vraag is nee.
2. Zie het antwoord op vraag 1.

Bijlage 1 bij vraag 42:

Verloop Algemene reserve

	saldo 1-1-2020	14.337.416,48
gerealiseerde dotaties 2020		6.179.859,52
- saldo jaarrekening 2019	3.209.360,51	
- effect verlaging rekenrente op verliesvoorziening	977.861,92	
- saldo verkoop gemeentelijke eigendommen	444.072,48	
- (tussentijdse) winstneming grondexploitatie	1.548.564,61	
gerealiseerde onttrekkingen 2020		-1.628.553,00
- voeding reserve riolering	-307.634,00	
- afkoop negatieve vermogen Stadsgewest 's-Hertogenbosch	-224.619,00	
- budgetoverhevelingen 2019 ==> 2020	-1.096.300,00	
mutatie saldo ultimo 2021		<u>4.551.306,52</u>
saldo 1-1-2021		18.888.723,00
gerealiseerde dotaties 2021		6.839.730,62
- saldo jaarrekening 2020	4.685.469,61	
- effect verlaging rekenrente op verliesvoorziening	397.889,00	
- saldo verkoop gemeentelijke eigendommen	543.442,83	
- (tussentijdse) winstneming grondexploitatie	604.851,16	
- vrijval Reserve egalisatie afvalstoffenheffing	608.078,02	
gerealiseerde onttrekkingen 2021		-1.697.607,90
- budgetoverhevelingen 2019 ==> 2021	-1.426.000,00	
- Frictiekosten Voorste Venne	-75.000,00	
- tijdelijke huisvesting SBP de Leilinde	-150.000,00	
- sloopkosten noodlokalen Olof Palme	-43.317,73	
- invoeringskosten Omgevingswet	-3.290,17	
mutatie saldo ultimo 2021		<u>5.142.122,72</u>
saldo 1-1-2022		24.030.845,72
gerealiseerde dotaties 2022		9.334.516,14
- saldo jaarrekening 2021	9.325.130,41	
- opheffing reserve cultuurnota	9.385,73	
geprognoseerde dotaties 2022		1.038.808,00
- saldo verkoop gemeentelijke eigendommen	150.000,00	
- (tussentijdse) winstneming grondexploitatie	888.808,00	
gerealiseerde onttrekkingen 2022		-4.533.811,00
- budgetoverhevelingen 2021 ==> 2022	-2.100.600,00	
- Frictiekosten Voorste Venne	-50.000,00	
- dotatie aan voorziening onderhoud wegen	-2.383.211,00	
geprognoseerde onttrekkingen 2022		-124.000,00
Digitalisering bouwdoossiers	-124.000,00	
mutatie saldo ultimo 2022		<u>5.715.513,14</u>

	saldo 1-1-2023	29.746.358,86
geprognosticeerde dotaties 2023		1.789.129,00
- (tussentijdse) winstneming grondexploitatie	1.789.129,00	
geprognosticeerde onttrekkingen 2023		-2.674.620,00
- fietspad Tuinbouwweg, naar BR Kapitaallasten	-1.949.620,00	
- Friciekosten Voorste Venne	-25.000,00	
- groot onderhoud Burg. Schweizertunnel	-700.000,00	
	mutatie saldo ultimo 2023	-885.491,00
	saldo 1-1-2024	28.860.867,86
geprognosticeerde dotaties 2024		518.670,00
- (tussentijdse) winstneming grondexploitatie	518.670,00	
geprognosticeerde onttrekkingen 2024		-10.960.000,00
- investeringen GOL, naar BR Kapitaallasten	-10.960.000,00	
	mutatie saldo ultimo 2024	-10.441.330,00
	saldo 1-1-2025	18.419.537,86